

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA TUZLANSKOG KANTONA **za 2016. godinu**

Broj: 08-50/17

Sarajevo, avgust 2017. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	1
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	1
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	2
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	3
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	4
1.	UVOD	4
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	5
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	5
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	7
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	9
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	9
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	9
6.1.1	Prihodi i primici	9
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	11
6.1.2.1	Plate i naknade troškova zaposlenih	12
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	13
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	18
6.1.2.4	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	19
6.1.3	Finansijski rezultat.....	19
6.2	BILANS STANJA.....	19
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	19
6.2.2	Stalna sredstva	20
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	21
6.2.4	Popis sredstava i obaveza.....	23
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	24
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	24
8.	JAVNE NABAVKE	26
9.	OSTALI NALAZI	27
9.1	Sudski sporovi.....	27
9.2	IT revizija u procesima: Implementacija ambulantnog informacionog sistema AISa u ambulantama porodične medicine i izgradnja integralnog informacionog sistema zdravstva u kantonu	27
10.	KOMENTAR	29
IV	PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	30
	Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2016. godinu.....	31
	Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine.....	34
	Izveštaj o novčanim tokovima Period izvještavanja od 01.01 do 31.12.2016. godine.....	35

I MIŠLJENJE REVIZORA

Mišljenje revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonskim i ostalim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona za 2016. godinu** koji obuhvataju: Račun prihoda i rashoda, Bilans stanja, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o platama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta i Analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo **Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona** odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, koji je definisan Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI 1000-1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji **Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona** ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare i greške. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima usljed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja. Revizor takođe, ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Pozitivno mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji **Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona** prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na dan 31.12.2016. godine, izvršenje budžeta i novčane tokove za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Skretanje pažnje:

Bez kvalifikacije na dato mišljenje o finansijskim izvještajima, skrećemo pažnju na sljedeće:

- **Obračun amortizacije stalnog nematerijalnog sredstva nije izvršen u skladu sa članom 27. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, obzirom da se stalna sredstva sistematski otpisuju primjenom godišnjih amortizacijskih stopa, koje proističu iz procijenjenog vijeka trajanja**

stalnog sredstva ili primjenom amortizacijskih kvota utvrđenih na osnovu planiranog korištenja stalnih sredstava (tačka 6.2.2 Izvještaja).

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Uvod

Izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima **Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona za 2016. godinu**, sa značajnim zakonima i drugima propisima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona** je takođe, odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih budžetom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i ISSAI 4000-Standard za reviziju usklađenosti¹. Pored gore navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizorske dokaze o tome da li je poslovanje **Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona** za 2016. godinu prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Pozitivno mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji **Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona**, prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na dan 31.12.2016. godine, izvršenje budžeta i novčane tokove za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Skretanje pažnje:

Bez kvalifikacije na dato mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- **Redovni godišnji popis nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, obzirom da u jednom dijelu popisa nije izvršeno utvrđivanje stvarnog stanja imovine sa knjigovodstvenim stanjem (tačka 6.2.4 Izvještaja).**

Sarajevo, 30.08.2017. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, dipl. oec.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, dipl. oec.

¹ Novi ISSAI 4000 je usvojen u decembru 2016. godine i zamjenjuje ISSAI 4000, 4100 i 4200

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija usklađenosti, u okviru finansijske revizije, podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li je dati predmet revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima, usklađen sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriterij za reviziju finansijskih izvještaja su slijedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Kriterij za reviziju usklađenosti su slijedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
- Odluka o izvršavanju finansijskog plana za 2016. godinu;
- Finansijski plan za 2016. godinu i Izmjene i dopune finansijskog plana;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o zdravstvenom osiguranju;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
- Zakon o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa;
- Zakon o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH;
- Zakon o finansijskoj konsolidaciji rudnika uglja u FBiH prema obračunatim, a neuplaćenim javnim prihodima u periodu 2009. do 2015. godine;
- Zakon o regulisanju dospjelih a neuplaćenih obaveza po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti rudnika uglja na Tuzlanskom kantonu.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu Zavod) osnovan je Zakonom o Zavodu zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona² u skladu sa članom 33. Stav 1. tačka e) Ustava Tuzlanskog kantona³ i članom 15. Zakona o zdravstvenom osiguranju⁴. Zavod vrši poslove iz nadležnosti koji se odnose na: provođenje politike razvoja i unapređivanja zdravstvene zaštite koja se osigurava obaveznim zdravstvenim osiguranjem, planira i prikuplja novčana sredstva obaveznog zdravstvenog osiguranja, obavlja poslove u vezi sa ostvarivanjem prava osiguranih lica, brine se o zakonitom i blagovremenom ostvarivanju tih prava, te osiguranim licima pruža stručnu pomoć u ostvarivanju prava i zaštiti njihovih interesa, obavlja poslove ugovaranja te plaća usluge zdravstvenim ustanovama i zdravstvenim radnicima koji obavljaju privatnu praksu, određuje visinu naknade plaće i najviši iznos naknade plaće na teret Kantonalnog zavoda, način valorizacije osnovice za naknadu plaće za vrijeme bolovanja, učestvuje u izradi i provodi međunarodne ugovore o socijalnom osiguranju u dijelu koji se odnosi na obavezno zdravstveno osiguranje, vrši obračun dugovanja i potraživanja troškova zdravstvenog osiguranja i drugih poslova utvrđenih navedenim aktima.

Zavod ima svojstvo pravnog lica sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim Zakonom o zdravstvenom osiguranju, Zakonom o Zavodu zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona i Statutom Zavoda. Prava, obaveze i odgovornosti koje proizilaze iz djelatnosti Zavoda ostvaruju se u sjedištu Zavoda i poslovnica zdravstvenog osiguranja Zavoda smještenim u općinama Tuzlanskog kantona: Banovići, Čelić, Doboju-Istok, Gračanica, Gradačac, Kalesija, Kladanj, Lukavac, Sapna, Srebrenik, Teočak, Tuzla i Živinice.

Prema podacima iz Popisa stanovništva 2013. godine u Federaciji BiH je bilo 2.219.220 stanovnika od čega na području Tuzlanskog kantona 445.028 stanovnika, odnosno 20,05 % stanovništva Federacije BiH. Prema podacima Zavoda na dan 31.12.2016. godine prijavljeno je 433.884 osiguranih osoba, od čega su 270.730 osiguranici a 163.154 članovi porodica. Obaveznim zdravstvenim osiguranjem obuhvaćeno je 97,50 % stanovništva Tuzlanskog kantona.

Unutrašnja organizacija i način rada Zavoda utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka na koji je Vlada Tuzlanskog kantona dala saglasnost 22.09.2015. godine. Navedenim Pravilnikom uređen je način rada i rukovođenja Zavodom, te opis radnih mjesta. Istim su sistematizovana radna mjesta za 150 izvršilaca, a na dan 31.12.2016. godine u Zavodu je bilo 149 zaposlenih. Planom za 2016. godinu planirano je 145 zaposlenih.

Zavodom rukovodi Direktor Mirsad Hodžić, koji je imenovan 05.05.2016. godine na period od četiri godine.

Rješenjima Vlade TK privremeno je imenovan Upravni odbor Zavoda (do okončanja postupka imenovanja a najduže tri mjeseca) od 14.12.2015., 15.03.2016. i 28.06.2016. godine, dok je na period od četiri godine imenovan Upravni odbor 20.09.2016. godine u sastavu: Emir Softić, predsjednik i članovi Mirsad Halilović, Hidajeta Ibrić, Elvir Rožnjaković, Sanel Džuzdanović, Selmin Karić, Enisa Ramić, Sanida Ahmetović i Feđa Omeragić.

Sjedište Zavoda je u Tuzli, u ulici Franjevačka broj 36.

² „Sl. novine TK“ br. 14/99, 15/13, 7/15 i 14/16.

³ „Sl. novine TPK“ br. 7/97, 3/99 i „Sl. novine TK“ br. 13/99, 10/00, 14/02, 6/04 i 10/04.

⁴ „Sl. novine FBiH“ br. 30/97, 7/02, 70/08 i 48/11.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji **Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona** za 2016. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonima i drugim propisima.

Cilj finansijske revizije je da na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti da li rukovodstvo institucije primjenjuje zakone i propise i koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcije interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od novembra 2016. godine do maja 2017. godine, s prekidima.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) je izvršio reviziju finansijskih izvještaja Zavoda za 2011. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Zavod je postupio u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestio o preduzetim radnjama u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da su se preduzele odgovarajuće mjere u skladu sa planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo slijedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Sačinjeni su izvještaji o izvršenim internim revizijama u kojima su date preporuke za uočene slabosti u skladu sa Operativnim planom rada interne revizije, osigurana je priprema i predaja istih u razumnom roku u skladu sa Pravilnikom o reviziji, te se prati implementacija preporuka,
- 2) Planiranje sredstava tekuće rezerve kao i donošenje Plana stalnih sredstava vrši se u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, a planiranje sredstava zakonske rezerve vrši se u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju,
- 3) Osigurano je pravilno knjigovodstveno evidentiranje obaveza i troškova u momentu nastanka događaja u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH,
- 4) Osigurano je da zdravstvene ustanove vrše uplatu sredstava od participacije na račun Zavoda jer isti predstavljaju prihod Zavoda u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju, kao i korištenje naplaćenih sredstava od participacije u skladu sa Odlukom Upravnog odbora,
- 5) Internim aktom propisana je visina troškova (limit) do kojih se priznaju mjesečni troškovi službenih mobilnih telefona za svakog zaposlenika, kao i limit za korištenje direktnih fiksnih telefona. Prekoračenja troškova mobilnih telefona, koja nastanu iznad dozvoljenog iznosa, padaju na teret zaposlenika na čijem računu za mobilni telefon je evidentno prekoračenje, a za prekoračenje fiksnih telefona provjerava se opravdanost učinjenih troškova iznad propisane visine, te u slučaju neopravdanosti istih tereti se zaposlenik koji je ostvario prekoračenje,
- 6) Postojeći Pravilnik o poklonima i reprezentaciji je poboljšán tako da je preciziran i jasno utvrđeno u kojim uslovima, za koje namjene i do kojeg iznosa se može koristiti reprezentacija,

- 7) Osigurana je pravovaljana dokumentacija na osnovu koje se vrši izdavanje recepata zdravstvenim ustanovama u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH,
- 8) U saradnji sa resornim ministarstvom, kontinuirano se prate aktivnosti na usaglašavanju zakonskih propisa koji se odnose na nabavku lijekova i inicira se, putem svojih predstavnika kod Vijeća ministara BiH, donošenje podzakonskih akata,
- 9) U saradnji sa Ministarstvom zdravstva i Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, poduzete su aktivnosti na donošenju akta kojim će detaljno biti propisano pravo na liječenje u inostranstvu, kako je i propisano Zakonom o zdravstvenom osiguranju,
- 10) U saradnji sa Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH i Kantonalnim i Federalnim ministarstvom zdravstva inicirane su aktivnosti na utvrđivanju kriterija i mjerila za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad osiguranika zbog bolesti ili povrede,
- 11) Isknjižavanje rashodovanih stalnih sredstava iz poslovnih knjiga vrši se nakon što posebna komisija izvrši odstranjivanje imovine iz Zavoda (uništenje, prodaja ili ustupanje bez naknade), sačini zapisnik, te nakon što direktor donese odluku o načinu likvidiranja imovine,
- 12) Osigurano je pravilno knjigovodstveno evidentiranje obaveza u skladu sa računovodstvenim principom modificiranog nastanka događaja u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama Zavoda,
- 13) U saradnji sa Poreznom upravom riješeni su nedostaci interfejsa sa JIS kako bi se isti automatizirali,
- 14) Izrađena je sigurnosna politika na bazi analize sigurnosnih rizika i IT procedure u svrhu kontrole IT rizika.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Poduzete su aktivnosti na poboljšanju Pravilnika o internoj kontroli, izvršena je procjena rizika za poslovne aktivnosti Zavoda, te donesene Procedure za stvaranje obaveza, u skladu sa navedenim Smjernicama,
- 2) U saradnji sa drugim kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja, inicirano kod Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, da se poduzmu aktivnosti na bržem rješavanju obaveza i potraživanja po osnovu paušalnih naknada utvrđenih međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju u dijelu koji se odnosi na obavezno zdravstveno osiguranje,
- 3) Postupci javnih nabavki provode se u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama,
- 4) Nastavljeno je sa aktivnostima na utvrđivanju imovine koja je u vlasništvu Zavoda ili ima pravo raspolaganja nad istom, te na osnovu vjerodostojne dokumentacije izvršena je procjena fer vrijednosti iste kako bi imovina bila istinito i fer iskazana u poslovnim knjigama,
- 5) U komunikaciji sa nadležnim nivoima vlasti ukazano je na stanje informacionih sistema u zdravstvu i na potrebu za razvojem i povezivanjem sistema koji podržavaju procese u zdravstvu i primjene novih tehnologija u svrhu bolje kontrole korištenja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Nerealizovane preporuke

- 1) Izvršiti analizu korištenja HCFIS sistema, te zajedno sa drugim kantonalnim zavodima korisnika HCFIS sistema i FZZO osigurati održavanje i razvoj i modernizaciju integralnog HCFIS sistema. Razmotriti mogućnosti povezivanja sistema unutar Zavoda (HCFIS-a i softvera za kontrolu lijekova), te osigurati funkcionalnost sistema kontrole izdatih recepata i količine izdatih lijekova po ljekaru u skladu sa zakonskim propisima, te osigurati rezervne kopije HCFIS sistema i adekvatnu antivirusnu zaštitu.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

- 1) Osigurati kontinuirano obavljanje kontrolnih aktivnosti Odbora za kontrolu, kao i izvještavanje Upravnog odbora o provedenim aktivnostima u skladu sa Pravilnikom o sastavu, načinu izbora, djelokrugu i načinu rada Odbora za kontrolu i na osnovu mjesečnih izvještaja o radu Odbora vršiti isplatu naknada članovima odbora u skladu sa zaključenim ugovorima,
- 2) Osigurati poštivanje odredbi Zakona o zdravstvenoj zaštiti u dijelu kapitalnih ulaganja u zdravstvene ustanove, te pravilno knjigovodstveno evidentiranje kapitalnih transfera u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH,
- 3) Kod odlučivanja o izdvajanju sredstava za investiciona ulaganja i investiciono održavanje u zdravstvenim ustanovama, ubuduće voditi računa o odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kojim je regulisano da su navedena izdvajanja u nadležnosti osnivača zdravstvene ustanove.

Ocjena postupanja po navedenim preporukama nije izvršena, obzirom da Zavod u revidiranoj godini nije imao aktivnosti kada je u pitanju Odbor za kontrolu (ukinut po važećem Statutu), niti je bilo realizacije kapitalnih ulaganja i investicionog održavanja.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, menadžment je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

U skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH Zavod, kao izvanbudžetski fond, obavezan je urediti sistem internih kontrola kako bi se osiguralo izvršavanje aktivnosti u okviru osnovne djelatnosti. Sistem interne kontrole osigurava uspostavu organizacije, politika i procedura koje se koriste za postizanje namjeranih rezultata u vladinim programima.

Sistem internih kontrola unutar Zavoda osigurava se putem internih akata (pravilnika, procedura i uputstava) kojima se regulišu postupci i odgovornosti zaposlenih.

U skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH i odredbi Zakona o budžetima u FBiH, direktor Zavoda je posebnom odlukom imenovao rukovodioca za finansijsko upravljanje i kontrolu koji je odgovoran za uspostavu, razvoj i provođenje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u Zavodu. Kao prvi korak, u skladu sa članom 6. ovog Zakona, Zavod je posebnom Izjavom utvrdio misiju, viziju i ciljeve (opće i posebne) Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona.

Osigurana je posebna edukacija iz oblasti primjene propisa i implementacije Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli za tri zaposlenika, čime se stvara dobra pretpostavka za buduće kvalitetno i sistemski uspostavljanje i provođenje FUK-a, u skladu sa Zakonom i Standardima interne kontrole.

Usvojen je značajan broj internih akata i procedura u cilju uspostavljanja sistema internih kontrola, između kojih i Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima Zavoda od 20.10.2014. godine. Istim se uređuje način i postupak organizovanja sistema interne kontrole i internih kontrolnih postupaka, definišu upravljački, administrativno-interni i računovodstveno-interni kontrolni postupci, te postupci procjene rizika, informisanja, komunikacije i nadgledanja. Navedenim Pravilnikom je predviđeno da se rizici u poslovanju Zavoda svrstavaju u tri osnovna nivoa (visok, srednji i niski), ali nije izvršeno rangiranje procesa po navedenim nivoima rizika. Također, **ovim Pravilnikom su predviđene i procedure koje regulišu računovodstvene interne kontrole sadržane, između ostalih internih akata, u Pravilniku o računovodstvu Zavoda i Računovodstvenim politikama Zavoda, koje nisu bile usvojene do kraja 2016. godine, što značajno utiče na mogućnost pojave propusta i nepravilnosti u radu Zavoda.**

Naši nalazi, vezano za sistem internih kontrola ukazuju da je sistem internih kontrola u pojedinim slučajevima nezadovoljavajući u dijelu troškova reprezentacije. Uvidom u dokumentaciju, u skladu sa članom

28. Statuta Zavoda⁵, donesen je Pravilnik o poklonima i reprezentaciji (31.12.2013. godine), te smo uvidjeli da se interna i eksterna reprezentacija evidentiraju zajedno. U skladu sa Pravilnikom, nismo se uvjerali da svaki račun u prilogu sadrži kratak pismeni izvještaj o svrsi korištenja sredstava reprezentacije.

Sistem finansijskog upravljanja i kontrole uspostavljen je u dijelu koji se odnosi na obavezu sačinjavanja i predaje Izjave o fiskalnoj odgovornosti u skladu sa Pravilnikom o obliku, sadržaju i načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti⁶. U skladu sa navedenim Pravilnikom sačinjena je i dostavljena nadležnom Ministarstvu finansija TK Izjava o fiskalnoj odgovornosti za 2016. godinu, na način i u rokovima utvrđenim ovim Pravilnikom.

Preporuka:

- ***Potrebno je postojeće interne akte uskladiti sa zakonskim i ostalim propisima, donijeti nedostajuće akte i uspostaviti funkcionalan sistem internih kontrola s ciljem otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.***

Interna revizija

U skladu sa članom 87. Zakona o budžetima u FBiH⁷ praćenje i ocjenjivanje sistema internih kontrola vrši interna revizija u skladu sa propisima kojima regulišu oblast interne revizije.

Vezano za funkciju interne revizije, utvrdili smo da je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji organizovana Jedinica interne revizije kao osnovna organizaciona jedinica u kojoj su sistematizovana i popunjena četiri radna mjesta (rukovodilac jedinice i tri interna revizora). Obavljanje navedenih poslova je u okviru poslova i zadataka ovih radnih mjesta propisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka.

U cilju pružanja podrške uspostavi cjelovitog sistema finansijskog upravljanja i kontrole unutar Zavoda, Jedinica interne revizije je sačinila i dostavila na razmatranje dokument "Smjernice za procjenu i upravljanje rizicima u Zavodu zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona". Pored navedenog, donesena je Povelja interne revizije, Strateški Plan Jedinice za internu reviziju u Zavodu za period 2016. – 2018. godina i Godišnji plan Jedinice za internu reviziju u Zavodu za 2016. godinu.

Godišnjim planom rada interne revizije Zavoda za 2016. godinu od 14.03.2016. godine predviđeno je jedanaest (11) internih revizija od čega: sedam finansijskih revizija/revizija usklađenosti i četiri revizije procesa/sistema. Pored toga predviđena je realizacija tri interne revizije koje su prenesene iz prethodnog perioda i to: jedna finansijska revizija/revizija usklađenosti i dvije revizije procesa/sistema.

Jedinica interne revizije je u toku 2016. godine obavljala i druge aktivnosti predviđene Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, kao i druge aktivnosti/usluge srodne reviziji a koje su se odnosile na sačinjavanje planskih dokumenata (strateški i godišnji plan rada), procjenu rizika za potrebe planiranja interne revizije, izjašnjenja i davanje mišljenja internih revizora po pojedinačnim pitanjima iz djelatnosti Zavoda, a po zahtjevu direktora ili rukovodioca drugih organizacionih jedinica Zavoda i druge konsultantske aktivnosti.

U 2016. je izvršeno i konačno usaglašavanje po nacrtu i utvrđivanje mjera za realizaciju datih preporuka, a po izvršenoj reviziji usklađenosti iz 2015. godine te su podaci o ovoj internoj reviziji navedeni u Godišnjem izvještaju interne revizije za 2016. godinu.

Do kraja 2016. godine Jedinica za internu reviziju je okončala ukupno devet revizija, od čega su tri revizije po zahtjevu direktora ("ad-hoc"), dok su četiri revizije u toku, u različitim fazama provedbe. Godišnji izvještaj interne revizije za 2016. godinu je dostavljen direktoru Zavoda i Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Federalnog ministarstva finansija. Godišnji izvještaj o radu Jedinice interne revizije za 2016. godinu sa glavnim nalazima i preporukama je usvojio Upravni odbor Zavoda 27.02.2017. godine.

⁵ „Sl. novine TK “ br.:5/00

⁶ "Sl. novine FBiH" br. 34/14

⁷ „Sl. novine F BiH“ br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15,102/15 i 104/16

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Finansijski plan za 2016. godinu usvojio je Upravni odbor Zavoda 18.12.2015. godine na koji je saglasnost dala Skupština Tuzlanskog kantona 30.12.2015. godine.

Finansijskim planom su planirani uravnoteženi prihodi i primici, rashodi i kapitalni izdaci u ukupnom iznosu od 208.878.390 KM.

Izmjene i dopune Finansijskog plana za 2016. godinu usvojio je Upravni odbor Zavoda 29.08.2016. godine na koji je saglasnost dala Skupština Tuzlanskog kantona 09.09.2016. godine. Navedenim Izmjenama i dopunama planirani su uravnoteženi prihodi i primici, rashodi i kapitalni izdaci u ukupnom iznosu od 212.327.150 KM.

U strukturi ukupno planiranih prihoda najveći dio se odnosi na doprinose za socijalnu zaštitu (zdravstveno osiguranje) od 196.747.150 KM, koji čine 92,66 % planiranih prihoda Zavoda, dok se preostali dio prihoda od 15.580.000 KM odnosi na neporezne prihode.

U strukturi planiranih rashoda i kapitalnih izdataka, na izdatke za materijal, sitni inventar i usluge odnosi se 196.333.493 KM (92,47 %), tekuće transfere i druge tekuće rashode 10.027.721 KM (4,72 %), plaće i naknada troškova zaposlenih i doprinose poslodavca 3.793.880 KM (1,79 %), kapitalne izdatke (nabavku stalnih sredstava) 1.875.080 KM (0,88 %) i tekuću rezervu 296.976 KM (0,14 %).

Zbog nedovoljnog iznosa planiranih sredstava na poziciji lijekova, a nakon donošenja Izmjene i dopune Finansijskog plana Zavoda, Upravni odbor je, uz saglasnost Ministarstva zdravstva Tuzlanskog kantona, 30.09.2016. godine donio Odluku o korištenju sredstava tekuće rezerve od 200.000 KM. Pored navedenog, 30.12.2016. godine donesene je i Odluka o unutrašnjoj preraspodjeli sredstava od 500.000 KM sa više drugih pozicija rashoda na poziciju lijekovi.

Izveštaj o izvršenju Finansijskog Plana Zavoda za 2016. godinu usvojio je Upravni odbor Zavoda 27.02.2017. godine, a isti je prihvatila Vlada Tuzlanskog kantona 21.03.2017. godine, kao i Skupština Tuzlanskog kantona 28.04.2017. godine.

Godišnje finansijske izvještaje za 2016. godinu sa zabilješkama, Zavod je sačinio i dostavio nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku.

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju finansijskog plana za 2016. godinu, ukupno ostvareni prihodi iskazani su od 219.224.131 KM, što je više u odnosu na planirane prihode za 6.896.981 KM ili 3,25%. Prihodi od poreza su ostvareni u iznosu od 198.925.161 KM i više su ostvareni u odnosu na plan za 2.178.011 KM. Isti se u cijelosti odnose na doprinose za socijalnu zaštitu (zdravstveno osiguranje). Neporezni prihodi su iskazani od 20.298.970 KM i više su ostvareni u odnosu na plan za 4.718.970 KM ili 30,29 %. Neporezni prihodi se najvećim dijelom odnose na prihode od pružanja javnih usluga 20.276.983 KM, od čega se 12.396.334 KM odnosi na paušalne naknade ino osiguranja preko Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH a 7.723.293 KM na prihode od neposrednog učešća osiguranika u vidu uplate premije osiguranja – markice.

Prihodi Zavoda se najvećim dijelom ostvaruju uplatom doprinosa za zdravstveno osiguranje u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju⁸ i Zakonom o doprinosima⁹. U ukupnim приходима najznačajniji su **prihodi od doprinosa za zdravstveno osiguranje** od 198.925.161 KM, u okviru kojih se na prihode po osnovu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje zaposlenika odnosi 186.101.876 KM, osiguranje penzionera 3.802.341 KM, doprinose od obveznika osiguranih u skladu sa čl. 27. Zakona o zdravstvenom osiguranju 1.052.475 KM, doprinose za osiguranike za koje je obveznik nadležni organ Kantona/općine 892.555 KM,

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 30/97, 07/02, 70/08, 48/11.

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 01/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16.

doprinosu za zdravstveno osiguranje od drugih samostalnih djelatnosti 1.381.050 KM i doprinose od samozaposlenih ili nezaposlenih 5.694.864 KM. Odlukom o utvrđivanju osnovica, stopa i načinu obračuna i uplate doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje na području Tuzlanskog kantona¹⁰, regulisana je vrsta, obveznici obračuna i uplate doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje, visina stope, kao i način obračuna i uplate doprinosa. Navedenom Odlukom je određeno da osnovica za obračun doprinosa ne može biti niža od najniže plaće utvrđene Općim kolektivnim ugovorom za teritoriju FBiH, osim u slučajevima kada je to utvrđeno Zakonom o doprinosima.

U 2016. godini doprinos za obavezno zdravstveno osiguranje se obračunavao po stopi od 16,5 %, od čega 12,5 % iz osnovice na teret osiguranika i 4 % na osnovicu na teret poslodavca. U skladu sa Odlukom o izdvajanju sredstava u Fond solidarnosti FBiH za 2016. godinu¹¹ od ukupno obračunatog iznosa doprinosi su se uplaćivali na propisani račun Zavoda u omjeru od 89,8 % i na propisani račun izdvojenih sredstava fonda solidarnosti Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH od 10,2 %.

Zavod ne iskazuje potraživanja po osnovu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje, već naplaćene doprinose direktno evidentira na poziciji prihoda, obzirom da se priznavanje prihoda i primitaka vrši po načelu modificiranog nastanka događaja, po kojem se prihodi i primici priznaju u periodu u kojem su mjerljivi i raspoloživi, odnosno kada su uplaćeni na depozitni račun Zavoda.

U 2016. godini Zavod nije vršio kontrolu, način obračuna i uplate doprinosa kod obveznika, jer je isto u nadležnosti Porezne uprave FBiH stupanjem na snagu Zakona o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa¹² od 01.01.2010. godine.

Nadležnost Zavoda je da shodno članu 87. Zakona o zdravstvenom osiguranju obvezniku uplate doprinosa, kod koga se utvrdi da nije uplatio doprinos obustavlja dalje korištenje zdravstvene zaštite, izuzev hitne medicinske pomoći. U cilju omogućavanja korištenja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja Zavod dnevno prati uplatu doprinosa za zdravstveno osiguranje u Odsjeku za praćenje privremene spriječenosti za rad i kontrolu doprinosa i Odsjeku za izvršenje finansijskog plana.

Banka (kod koje Zavod ima otvoren depozitni račun) putem posebnog RAS-fajla-a vrši svakodnevni prenos podataka o uplaćenim doprinosima u HCFIS bazu, na kartone obveznika obračuna i uplate doprinosa. Pored toga, Porezna uprava FBiH dostavlja XML-fajl-ove na kojima se nalaze podaci sa mjesečnih izvještaja o uplaćenim doprinosima po obveznicima i po osiguranim licima (obrazac MIP - 1023), s tim da su ovdje prikazani podaci o iznosu uplaćenog doprinosa iz plaće za svakog osiguranika pojedinačno, za dio od 89,8 % koji se uplaćuje na račun Zavoda. Ova evidencija nije u potpunosti ažurna iz razloga jer Porezna uprava FBiH kasni sa prenosom/unosom podataka o uplaćenim doprinosima.

Zavod kroz Jedinstveni sistem registracije, kontrole i naplate doprinosa ima pristup uplatama i podacima iz obrazaca MIP - 1023, ali nema zaduženja po obveznicima što ne omogućava da se utvrde tačni iznosi dugovanja obveznika, a Porezna uprava FBiH ne dostavlja niti ima obavezu dostavljanja takvih informacija vanbudžetskim korisnicima.

Zakonom o naplati i djelomičnom otpisu dospjelih, a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje¹³, izmjenama i dopunama istog i Uputstvom o postupku izmirenja duga po osnovu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje¹⁴ uređeni su uslovi, način plaćanja, postupak naplate i djelomični otpis dospjelih a nenaplaćenih doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje kod pravnih lica koja su imala strukturu državnog kapitala 50% i više u razdoblju od 01.01.1992. - 31.12.2008. godine. U skladu sa ovim propisima pravna lica, koja su ispunjavala predviđene uslove podnošenjem pismene prijave o vrsti i visini dugovanja Zavodu, kao nosiocu osiguranja, pokrenula su postupak za izmirenje duga po tom osnovu.

Nakon provedene procedure, konačni Sporazumi o izmirenju duga su zaključeni između Zavoda i 17 pravnih lica/obveznika. U svim zaključenim sporazumima, obveznici su bili dužni izmiriti obaveze na način utvrđen članom 5. stav 1. tačka 1) navedenog Zakona, odnosno jednokratnom uplatom uz popust. Popust je

¹⁰„Sl. novine TK”, br. 1/10, 9/12, 4/14, 16/14, 7/15, 17/15, 5/16.

¹¹„Sl. novine FBiH”, br. 4/16.

¹²„Sl. novine FBiH”, br. 42/09, 109/12, 86/15, 30/16.

¹³„Sl. novine FBiH”, br. 25/06, 57/09.

¹⁴„Sl. novine FBiH”, br. 62/06.

u svim slučajevima obračunat u skladu sa članom 10. Zakona. Od ukupnog broja obveznika sa kojima su zaključeni Sporazumi, njih 16 je u cijelosti izmirilo svoje obaveze prema Zavodu, dok je jedan djelimično izmirio obaveze (Spreča d.d. u stečaju, Kalesija). Na ime izmirenja potraživanja za naknade plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad po osnovu sporazuma, Zavod je isplatio ukupno 907.355 KM, čime su izmirene sve utvrđene obaveze Zavoda prema pravnim licima sa kojima je postojao zaključen Sporazum.

Neporezni prihodi su iskazani u ukupnom iznosu od 20.298.970 KM, od čega se na **prihode od ino osiguranja** odnosi 12.396.334 KM. Isti su ostvareni više od plana za 6.396.334 KM ili za 106,61%, što je značajno uticalo na ostvareni višak prihoda nad rashodima Zavoda u 2016. godini. Navedeni prihodi se odnose na doznačena sredstva od Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH po osnovu potraživanja stvarnih i paušalnih troškova od Hrvatske 5.647.307 KM, Slovenije 4.203.477 KM, Austrije 1.084.817 KM, Njemačke 1.012.411 KM, Srbije 447.786 KM i Luxemburga 536 KM. U skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju¹⁵, Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH koordinira izradu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju u dijelu koji se odnosi na paušalne naknade i provodi ih i koordinira rad kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja u dijelu koji se odnosi na obavezno zdravstveno osiguranje. **Napлата navedenih potraživanja, koja su u isključivoj nadležnosti Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, uslovljena su izmirivanjem obaveza od strane FBiH, odnosno kantonalnih Zavoda. Već duži niz godina postoje problemi u ovoj oblasti uzrokovani neplaćanjem obaveza od pojedinih kantonalnih Zavoda, kao i zbog neplaćanja obaveza pojedinih država, te se akumuliraju značajna dugovanja koja se djelimično izmiruju.**

Prihodi po osnovu neposrednog učešća osiguranika u vidu uplate premije osiguranja (markice) od 7.723.293 KM ostvareni su u manjem iznosu od plana za 1.576.707 KM ili za 16,95 %, iako je tokom godine više puta produžavan rok za uplatu iste. U skladu sa Odlukom o neposrednom učešću osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite na teritoriji TK¹⁶ omogućeno je osiguranicima Zavoda da umjesto plaćanja učešća za svaku pojedinačnu zdravstvenu uslugu za koju je ovom odlukom utvrđen iznos neposrednog učešća, učešće plaćaju u vidu godišnje premije osiguranja. Prema ovoj Odluci, osiguranici koji ne uplate premiju osiguranja, učestvuju u troškovima zdravstvene zaštite, a sredstva prikupljena na ovaj način, kao i sredstva premije osiguranja su prihod Zavoda. Prema prezentiranoj dokumentaciji Zavod je u 2016. godini ostvario prihode od svega 22.943 KM po osnovu neposrednog učešća osiguranih osoba u pojedinim troškovima korištenja zdravstvene zaštite.

Upravni odbor Zavoda je 30.09.2015. godine donio Odluku o utvrđivanju visine premije osiguranja za 2016. godinu, koja iznosi 20 KM godišnje po osiguranoj osobi. Sredstva naplaćena po osnovu premije osiguranja su prihodi Zavoda i koriste se za neposrednu zdravstvenu zaštitu.

Preporuka:

- ***U saradnji sa Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH inicirati aktivnosti na bržem rješavanju obaveza i potraživanja po osnovu paušalnih naknada i stvarnih troškova utvrđenih međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju.***

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju finansijskog plana za 2016. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 207.169.722 KM, što u odnosu na finansijski plan predstavlja ostvarenje od 97%. Nerealizovani iznos odobrenih sredstava u najvećim dijelom odnosi se na tekuće izdatke, iznos od 2.666.572 KM.

Strukturu rashoda i izdataka čine: izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (93,89%), tekući transferi (4,35%), plate, naknade i doprinosi (1,63%) i kapitalni izdaci (0,13%).

Struktura planiranih i ostvarenih rashoda i izdataka sa indeksima ostvarenja, iskazana u finansijskim izvještajima je slijedeća:

¹⁵„Sl. novine FBiH“, br. 30/97, 07/02, 70/08, 48/11.

¹⁶„Sl. novine TK“ br. 2/03.

Red. br	Opis	Ostvareno 2015. godina	Plan 2016. godina	Ostvareno 2016. godina	Index 4/2	Index 4/3	Struktura %
0	1	2	3	4	5	6	7
I	RASHODI (II+III)	201.897.470	212.260.174	207.169.722	102,61	97,60	100
II	TEKUĆI IZDACI (1+2+3+4)	201.685.162	210.385.094	206.899.690	102,59	98,34	99,87
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	2.869.767	3.468.880	3.064.085	108,77	88,33	1,48
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	273.030	325.000	305.798	112,00	94,09	0,15
3.	Izdaci za materijal i usluge	190.323.971	196.783.493	194.520.939	102,21	98,86	93,89
4.	Tekući grantovi	8.218.395	9.827.721	9.008.889	109,62	91,67	4,35
III	KAPITALNI IZDACI	212.309	1.875.080	270.032	127,19	14,40	0,13
IV	Tekuća rezerva	-	66.976	-	-	-	-
U K U P N O (I+IV) :		201.897.470	212.327.150	207.169.722	102,61	97,57	100,00

6.1.2.1 Plate i naknade troškova zaposlenih

Bruto plaće i naknade plaća sa 31.12.2016. godine iskazane su u iznosu od 2.671.520 KM, a iste su u odnosu na prethodnu godinu veće za 225.077 KM. Više iskazane plaće i naknade se najvećim dijelom odnose na popunjavanje svih sistematizovanih radnih mjesta. Neto plaće i naknade plaća iznose 1.730.606 KM, porez na neto plaće 118.011 KM i doprinosi na teret zaposlenih 822.903 KM.

Najviša neto plaća u Zavodu u 2016. godini iznosila je 2.770 KM, najniža 466 KM, a prosječna 1.141 KM.

Obračun plata se vrši u skladu sa Pravilnikom o radu, koji je donesen 19.02.2016. godine i istim su utvrđene grupe složenosti poslova i raspon koeficijenata za svaku grupu.

Prijem zaposlenika vršen je u skladu sa Planom zapošljavanja za 2016. godinu, kojim je planirano da se popuni nedostajući kadar sa 31.12.2015. godine, kao da se zaposli i 11 radnika kojima ističe ugovor o radu na određeno vrijeme u 2016. godini. Prijem zaposlenika na određeno vrijeme se vršio po projektima Federalnog zavoda za zapošljavanje "Prilika za sve" i "Prvo radno iskustvo". Zapošljavanje na neodređeno vrijeme se vršilo raspisivanjem Javnog oglasa.

Na dan 31.12.2016. godine u Zavodu je radno angažovano ukupno 148 zaposlenika (127 lica angažovanih po Ugovoru o radu na neodređeno, te 21 lice po Ugovoru na određeno vrijeme) i 2 volontera.

Zakonom o plaćama i naknadama izabranih dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika u organima zakonodavne i izvršne vlasti TK¹⁷ utvrđene su gornje granice plaća izabranim dužnosnicima i rukovodiocima (direktorima) javnih preduzeća, ustanova i drugih pravnih lica čiji osnivač je TK ili pretežno se finansiraju iz budžeta Kantona ili vanbudžetskog fonda. **Zavod je obavezan primjenjivati odredbe navedenog zakona, te je u tom smislu izvršena izmjena Odluke o utvrđenoj osnovici za obračun plaće direktoru sa primjenom od novembra 2015. godine.**

Direktoru i pomoćnicima direktora se osnovica za obračun plaće utvrđuje posebnom odlukom, tako da se bod satnica za obračun plaća i naknada plaća direktora i pomoćnika direktora razlikuje u odnosu na vrijednost bod satnice ostalih zaposlenika.

U skladu sa Pravilnikom o radu za određeni broj zaposlenika isplaćuje se stimulacija, koja se utvrđuje posebnim Rješenjem donesenim od strane direktora. Obzirom da Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, nije predviđeno posebno zvanje (magistar, doktor nauka, primarius i dr.) ne može se potvrditi opravdanost obračuna i plaćanja stimualcije za pojedine zaposlene na osnovu naučnih

¹⁷ "Sl. novine Tuzlanskog kantona", broj: 11/15

zvanja. Takođe nismo mogli utvrditi mjerljive razloge priznavanja stimulacija zaposlenicima ukoliko su na godišnjem odmoru, obavljaju radne zadatke za osobu koja takođe radi, te konstantni povećani obim posla koji se obavlja u toku radnog vremena. Efekte isplate ovih stimulacija na finansijske izvještaje nismo mogli utvrditi.

Na osnovu tabelarnog prikaza zaposlenika sa utvrđenim procentom stimulacije za svaki mjesec, njihovih prekovremenih i dodatnih sati rada (rad vikendom, produženi rad i slično) obračunati su u skladu sa Pravilnikom o radu. U članu 69. Pravilnika navedeno je da za vrijeme godišnjeg odmora radnik ima pravo na naknadu u visini plaće koju bi ostvarivao da je radio. **U toku revizije utvrdili smo nedosljednost i različit tretman prilikom obračuna i isplate dodataka i uvećanja na plaću kod pojedinih zaposlenika. U pojedinim slučajevima pored stimulacije na sate redovnog rada, stimulacija je obračunata i na sate godišnjeg odmora. Sati prekovremenih i dodatnih sati rada obračunati su u skladu sa Pravilnikom o radu.**

Ukupno ostvarene naknade troškova zaposlenih ostvarene su u iznosu od 392.544 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 30.780 KM. Naknade se odnose na topli obrok 250.671 KM, prevoz s posla i na posao 71.115 KM, regres za godišnji odmor 61.600 KM i pomoć u slučaju smrti 9.157 KM. Naknada za topli obrok iznosila je 8 KM po danu na radu, a regres za godišnji odmor u iznosu od 400 KM.

Isplate naknada vršene su u skladu sa podzakonskim aktima koji regulišu pojedine vrste naknada.

Preporuka:

- **Preispitati usklađenost Pravilnika o radu sa važećim propisima, kao i njegovu primjenu u dijelu priznavanja i obračunavanja dodataka na plaću i uvećanja plaće.**

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 194.520.939 KM, što predstavlja 93,89 % ukupnih rashoda i izdataka Zavoda. Strukturu navedenih izdataka čine: ugovorene i druge posebne usluge 154.629.820 KM, nabavka materijala i sitnog inventara 39.520.716 KM, izdaci za komunikaciju i komunalne usluge 207.828 KM, izdaci za energiju 96.804 KM, izdaci za tekuće održavanje 32.559 KM, unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine 11.876 KM, putni troškovi 9.360 KM, izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa 6.413 KM i usluge prijevoza i goriva 5.564 KM.

Na poziciji **izdataka za energiju** iskazan je iznos od 96.804 KM, od čega se na električnu energiju odnosi 47.052 KM i centralno grijanje 49.751 KM.

Na poziciji **izdataka za komunikaciju i komunalne usluge** iskazan je iznos od 207.828 KM, od čega su PTT usluge 158.739 KM. U PTT troškovima su sadržane poštanske usluge 60.948 KM, internet – Zavod 59.859 KM, izdaci za telefon, telefaks i teleks 21.307 KM, izdaci za internet – stručna služba 12.744 KM i usluge mobilne telefonije 3.882 KM.

Izdaci za lijekove u 2016. godine iskazani su u iznosu od 39.484.697 KM i veći su za 47.039 KM u odnosu na prethodnu godinu. Izmjenama o dopunama Finansijskog plana za 2016. godinu od 14.10.2016. godine rashodi na poziciji lijekova su odobreni u iznosu od 39.135.000 KM.

Obim prava, način i postupak za propisivanje, izdavanje i korištenje lijekova osiguranim licima Zavoda regulisani su Uredbom o obimu prava, načinu i postupku propisivanja i izdavanja lijekova na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja TK i Odlukom o Listi lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona¹⁸.

Prema Proceduri o realizaciji lijekova s esencijalne liste i retaksaciji recepata od 12.03.2015. godine obezbjeđivanje lijekova sa esencijalne liste vrši se u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima, Finansijskim planom zavoda za tekuću godinu i zaključenim ugovorima o regulisanju međusobnih odnosa u vezi sa obezbjeđivanjem, izdavanjem i načinom plaćanja lijekova na recept koji Zavod zaključuje sa apotekama na području kantona. Ugovorne apoteke su dužne u utvrđenom roku dostaviti Zavodu račun za izdate lijekove, koji pored obaveznih elemenata računa mora sadržavati i sljedeće:

¹⁸ "Sl. novine TK" br. 10/09.

1. ukupnu vrijednost izdatih lijekova na recept, uz obavezno iskazivanje vrijednosti koju plaća Zavod, iznos učešća osiguranog lica i iznosa koji doplaćuje osigurano lice,
2. ukupan broj recepata za lijekove,
3. fiskalne račune.

Vlada Federacije BiH je na prijedlog Federalnog ministra zdravstva, donijela Odluku o listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Odluka o Listi lijekova FBiH). Navedenom Odlukom utvrđeno je da su kantoni obavezni u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ove odluke usaglasiti pozitivne liste lijekova kantona sa Federalnom listom lijekova, i to obligatorno sa A listom lijekova i fakultativno sa B listom lijekova.

Vlada Tuzlanskog kantona je na sjednici održanoj dana 19.01.2016. godine, donijela Odluku o listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona.

Navedenu Listu lijekova čine dvije liste i to:

- A lista lijekova – lijekovi sa učešćem Zavoda u cijeni lijeka od 100 %, odnosno lijekovi za koje nije moguće utvrditi učešće osiguranika u nabavci lijeka,
- B lista lijekova – lijekovi sa učešćem Zavoda u procentualnom iznosu određenom odlukom Vlade kantona.

Na istoj sjednici, Vlada Tuzlanskog kantona je donijela Odluku o Izmjeni Odluke o Pozitivnoj listi lijekova, gdje se u Odluci o Pozitivnoj listi lijekova Tuzlanskog kantona¹⁹ mijenja Pozitivna lista lijekova Tuzlanskog kantona, koja sadrži lijekove koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava Zavoda. Ova odluka je stupila na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 01.02.2016. godine.

Vlada Tuzlanskog kantona je, na sjednici održanoj 05.05.2016. godine, donijela Odluku o Pozitivnoj listi lijekova Tuzlanskog kantona, a 24.05.2016. godine Odluku o izmjenama i dopunama Pozitivne liste lijekova Tuzlanskog kantona. Ova Odluka je stupila na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 01.06.2016. godine, kada prestaje da važi prethodna Odluka.

Pozitivna lista lijekova, pored podataka iz Liste lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona, sadrži i podatke o lijekovima: zaštićeno ime lijeka, naziv proizvođača lijeka, oblik, jačinu, pakovanje, cijenu pakovanja lijeka sa PDV-om i režim propisivanja lijeka, kao i indikacije uz napomene za propisivanje pojedinih grupa lijekova na teret sredstava Zavoda.

Za propisivanje i izdavanje ovih lijekova, primjenjuju se odredbe Pravilnika o uslovima za propisivanje i izdavanje lijekova u prometu na malo.

Prema odluci o listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona²⁰ od 16.03.2016. godine, listu lijekova Tuzlanskog kantona čine dvije liste i to:

- A lista lijekova – lijekovi s učešćem Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona u cijeni lijeka od 100%, odnosno lijekovi za koje nije moguće utvrđivati učešće osiguranika u nabavi lijeka,
- B lista lijekova – lijekovi s učešćem Zavoda u procentualnom iznosu određenom odlukom Vlade Kantona, saglasno finansijskim mogućnostima Kantona.

Prema članu 4. ove Odluke cijene lijekova koji se nalaze na Listi lijekova Tuzlanskog kantona utvrđene su u skladu sa tačkom X. Odluke o Listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja Federacije BiH²¹.

Prema Uredbi o načinu i postupku utvrđivanja esencijalnih listi lijekova Tuzlanskog kantona²² esencijalne liste iz člana 1. ove Uredbe su:

1. Lista lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona,
2. Pozitivna lista lijekova Tuzlanskog kantona,
3. Lista lijekova u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti Tuzlanskog kantona.

¹⁹ „Sl. novine TK“; br. 14/15 i 15/15.

²⁰ „Sl. novine TK“ br. 3/16.

²¹ „Sl. novine FBiH“ br. 56/13, 74/14 i 94/15.

²² „Sl. novine TK“ br. 8/14.

Prema izvještaju Komisije za lijekove Zavoda problem finansiranja lijekova nastavljen je i u 2016. godini, bez obzira na sve poduzete mjere od strane Zavoda, kroz kontrolu propisivačke prakse i kontrolu izdavanja lijekova od strane ugovornih apoteka, kao i mjere koje je poduzimalo Ministarstvo zdravstva sa Vladom Tuzlanskog kantona u smislu donošenja Pozitivnih listi lijekova koje su trebale omogućiti adekvatna prava osiguranim licima i zaštititi fond zdravstvenog osiguranja. Potrošnja lijekova sa Liste lijekova prelazi nivo sredstava koja Zavod može obezbijediti za ove namjene u okviru Finansijskog plana.

Kako bi se obezbijedila nedostajuća sredstva za finansiranje Lijekova Upravni odbor Zavoda je u toku 2016. godine donio slijedeće:

- Odluku o odobravanju rasporeda i korištenja sredstava sa pozicije „Tekuća rezerva“ od 30.09.2016. godine, kojom je odobrena preraspodjela sredstava sa pozicije „Tekuća rezerva“ na poziciju „Lijekovi“ u iznosu od 200.000 KM i
- Odluku o unutrašnjoj preraspodjeli sredstva od 30.12.2016. godine, kojom je odobrena preraspodjela sredstava sa pozicija „Farmaceutskih usluga“ u iznosu od 150.000 KM, „Izdaci po osnovu ostvarivanja prava osiguranih lica za ortopedska i druga medicinska pomagala“ u iznosu od 150.000 KM i „Naknada plaća zbog privremene spriječenosti za rad na teret zdravstvenog osiguranja“ u iznosu od 200.000 KM, na poziciju „Lijekovi“ u iznosu od 500.000 KM.

Nakon provedenog postupka u skladu sa Pravilnikom o postupku dodjele ugovora o uslugama iz Aneksa II. dio B Zakona o javnim nabavkama, a u skladu sa Odlukom Upravnog odbora o usvajanju Finansijskog plana Zavoda za 2016. godinu od 18.12.2015. godine, te Odlukama Upravnog odbora Zavoda od 30.12.2015. godine, Zavod je zaključio ugovor za isporuku lijekova i pružanja apotekarskih usluga sa 60 apoteka. Na osnovu Javnog poziva za pružanje farmaceutskih usluga izdavanja lijekova sa Pozitivne liste lijekova Tuzlanskog kantona i lijekova koji se finansiraju po posebnim programima u 2016. godini od 29.04.2016. godine zaključeni su ugovori sa još 3 apoteke.

Komisija za lijekove u svom izvještaju je istakla da nema nikakvih mogućnosti da utiče na smanjenje cijena lijekova sa Liste lijekova i da značajno utiče na potrošnju, te da u tom dijelu postoje odredbe Pravilnika o načinu i postupku skidanja i stavljanja lijekova na Liste lijekova u okviru kojeg postoji mogućnost da kantonalni zavod, u nedostatku sredstava, predlaže skidanje pojedinih lijekova sa Liste. Postojeća Lista je preopširna i o istoj su predstavnici Stručne službe Zavoda informisali Federalno ministarstvo zdravstva.

U maju 2016. godine je održana tematska sjednica, na kojoj je izvršena analiza i iznalaženje mogućnosti eventualnog uključivanja u Projekat Svjetske banke u cilju utvrđivanja državnog zakona i državnog pravilnika o utvrđivanja cijena lijekova koje bi bile jedinstvene na cijelom području BiH. Prema raspoloživim informacijama koje je Komisija imala, ukoliko bi bio donesen Pravilnik o utvrđivanju cijena lijekova na nivou BiH, očekivane uštede bi bile oko 20 % u odnosu na cijene koje su sada prisutne na području entiteta.

Najveći problem u ovoj oblasti predstavlja to što se pacijentima na otpusnim listama sa odjeljenja predlažu određeni lijekovi sa Liste, a da se pri tome ne vodi računa da li pacijent ima indikacije za taj lijek utvrđene smjernicama usvojenim uz Listu lijekova. **Naime, teret propisivanja lijekova koji budu predloženi sa klinike a nemaju indikacije u skladu sa utvrđenim smjernicama snose domovi zdravlja. U postupku kontrole koju Zavod provodi kada se utvrdi da propisani lijek nije u skladu sa smjernicama, sredstva za tako propisane lijekove se umanjuju od doma zdravlja čiji porodični doktor je izdao recept za taj lijek. Preporuku daje doktor iz JZU UKC Tuzla, a odluku o tome može li se ili ne predloženi lijek propisati na teret Zavoda donosi sam porodični doktor.**

Preporuka:

- Postupati prema odredbama Pravilnika o načinu i postupku skidanja i stavljanja lijekova na Liste lijekova u okviru kojeg postoji mogućnost da Zavod, u nedostatku sredstava, predlaže skidanje pojedinih lijekova sa Liste, što proizilazi iz konstatacije da je postojeća lista preopširna, iako je Ministarstvo zdravstva upoznato sa navedenom problematikom.

Izdaci za usluge prevoza i goriva iskazani su u iznosu **4.620 KM**. Zavod je tokom 2016. godine koristio tri službena vozila, za čiju upotrebu sa nastali troškovi benzina od 2.436 KM i dizel goriva 2.184 KM.

Na poziciji ugovorenih usluga iskazani su rashodi za usluge primarnog, sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite, farmaceutske usluge, ortopedska pomagala, usluge liječenja izvan Kantona, ostali rashodi zdravstvenog osiguranja, naknade za rad radnih tijela i Upravnog odbora i dio ugovorenih usluga Stručne službe Zavoda, što je prikazano u sljedećoj tabeli:

Redni broj	Opis	Iznos KM	Struktura %
0	1	2	3
1.	Primarna opća zdravstvena zaštita	30.907.829	19,99
2.	Porodična medicina	24.182.431	15,64
3.	Konsul. spec. zdrav. zaštita vanboln. i boln. nivoa	34.032.678	22,01
4.	Farmaceutske usluge	2.421.256	1,57
5.	Bolnička zdrav. zaštita primarnog nivoa	46.417.787	30,02
6.	Bolnička zdrav. zaštita sekundarnog nivoa	10.584.870	6,85
7.	Javna – zdravstvena djelatnost	1.279.200	0,83
8.	Liječenje u inostranstvu	139.694	0,09
9.	Ortopedska i druga pomagala	4.447.177	2,88
I	Medicinske i laboratorijske usluge (1 do 9)	154.412.921	99,86
10.	Naknade za rad radnih tijela	65.816	0,04
11.	Naknade članovima Upravnog odbora	16.350	0,01
II	Ukupno (10+11)	82.166	0,05
12.	Izdaci za poreze i doprinose na dohodak od druge samostalne djelatnosti	19.461	0,01
13.	Zatezne kamate i troškovi spora	33.872	0,02
14.	Ostale nespomenute usluge	6.525	0,00
15.	Ugovorene usluge stručne službe (dio)	74.875	0,05
	U K U P N O (I+II+12 do 15):	154.629.820	100,00

U procesu stvaranja uslova za ostvarivanje prava osiguranih lica na zdravstvenu zaštitu, Stručna služba Zavoda razvila je sistem ugovaranja pružanja zdravstvenih usluga sa davaocima zdravstvenih usluga sa područja Tuzlanskog kantona (javni i privatni sektor). Realizacija programa zdravstvene zaštite vrši se putem uspostave ugovornih odnosa između Zavoda i davalaca usluga. Dodjela programa vrši se u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama²³, Zakona o zdravstvenoj zaštiti²⁴, Zakona o zdravstvenom osiguranju i Zakona o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i akreditacije u zdravstvu²⁵, a na osnovu ugovorenog programa o pružanju usluga zdravstvene zaštite po zdravstvenim ustanovama za 2016. godinu. Dodjela programa u 2016. godini vršila se u skladu sa Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove²⁶ i stavovima Ministarstva zdravstva Tuzlanskog kantona.

Osnov za ugovaranja kantonálnih zavoda sa davaocima usluga su standardi i normativi zdravstvene zaštite koji su utvrđeni Odlukom o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja. Ugovaranja pružanja zdravstvene zaštite sa zdravstvenim ustanovama, privatnim zdravstvenim radnicima i drugim davaocima usluga vrši se u skladu sa Pravilnikom o postupku dodjele Ugovora o uslugama iz Aneksa II. dio B Zakona o javnim nabavkama.

Nakon sprovedenog postupka u skladu sa Pravilnikom o postupku dodjele ugovora o uslugama iz Aneksa II. dio B Zakona o javnim nabavkama, a u skladu sa Odlukom Upravnog odbora o usvajanju Finansijskog plana Zavoda za 2016. godinu od 18.12.2015. godine, te Odlukama Upravnog odbora Zavoda od 30.12.2015. godine, Zavod je zaključio slijedeće ugovore:

²³ „Sl. glasnik BiH“ br. 39/14 i 50/14.

²⁴ „Sl. novine FBiH“ br. 46/10 i 75/13.

²⁵ „Sl. novine FBiH“ br. 59/05 i 52/11.

²⁶ „Sl. novine FBiH“ br. 34/13 i 90/13.

- za primarni nivo - sa 13 domova zdravlja za primarnu zdravstvenu zaštitu;
- za bolnički nivo - sa JZU Univerzitetskim kliničkim centrom Tuzla, Općom bolnicom Gračanica i JZU Centar za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i banjsko liječenje "Ilidža" Gradačac;
- za poslove javne zdravstvene djelatnosti koji se plaćaju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja - sa Zavodom za javno zdravstvo TK;
- za dijagnostičke usluge RAC - sa JZU Univerzitetskim kliničkim centrom Tuzla;
- za dijagnostičke usluge CT i MRI - sa JZU Univerzitetskim kliničkim centrom Tuzla, PZU „Plava poliklinika“ Tuzla, PZU poliklinika „Azabagić“ Tuzla i JZU Dom zdravlja Lukavac (samo za dijagnostičke usluge CT-a);
- za liječenje van kantona – sa JU Zavod za zaštitu zdravlja studenata Univerziteta u Sarajevu Kanton Sarajevo, Zavodom za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići, JU Zavodom za zbrinjavanje mentalno invalidne djece i omladine Pazarić, Zavodom za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica Drin Fojnica, JU Domom za stara i iznemogla lica Goražde, Univerzitetskim kliničkim centrom Sarajevo;
- za apotekarske usluge – sa 60 apoteka.

Pilot program porodične medicine se odnosi na uključivanje privatne prakse u realizaciju zdravstvene zaštite po programu porodične medicine i pojavljuje se po prvi put na području Tuzlanskog kantona.

U skladu sa navedenim, Odlukom Upravnog odbora Zavoda od 25.02.2016. godine zaključeni su ugovori o regulisanju pružanja zdravstvenih usluga iz porodične medicine za 2016. godine između Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona i:

- Ordinacije porodične medicine „Dr. Djedović“;
- Privatne ordinacije opšte medicine „Salus“ Tuzla.

U primarnoj zdravstvenoj zaštiti plaćanje rada timova porodične medicine vrši se po kapitaciji (po glavi), a rad ostalih djelatnosti po programu zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja. Finansiranje rada bolničke zdravstvene zaštite vrši se po programu zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Reforma sistema finansiranja bolničke zdravstvene zaštite podrazumijeva uspostavu sistema plaćanja zasnovanog na ishodima, te je Zavod aktivno uključen u rad na uspostavi sistema plaćanja akutne bolničke zdravstvene zaštite po metodu DRG (dijagnostički srodne grupe usluga). DRG sistem daje mogućnost povezivanja podataka o pacijentima sa troškovima bolničkog liječenja, poređenje obima rada bolnice uzimajući u obzir složenost slučajeva, unapređenje sistema interne kontrole troškova i pravilnije raspodjele sredstava među bolnicama.

Zavod je u kontinuitetu vršio aktivnosti u cilju uspostavljanja novog/efikasnijeg/realnijeg sistema plaćanja prema bolničkim odjelima, odnosno bolnicama. Navedene aktivnosti podrazumijevaju uporednu kontrolu ispravnosti sedmično na e-mail Zavoda dostavljanih podataka u tekstulanoj datoteci o izvršenim epizodama liječenja za svakog pacijenta pojedinačno i podataka u zdravstvenim kartonima bolničkih pacijenata – direktnim uvidom u zdravstveni karton osiguranog lica (historiju bolesti, otpusni list, DRG obrazac i dokumentaciju za ostale medicinske intervencije). Probni obračun troškova bolničke zdravstvene zaštite po metodu DRG za 2014., 2015. i 2016. godinu urađen je za JZU Opću bolnicu „Dr. Mustafa Beganović“ Gračanica, te je utvrđen niz prednosti izvještavanja po DRG sistemu i to:

- primjena izvještavanja po DRG-u može povećati pravedniju raspodjelu ograničenih sredstava, te povećati efikasnost liječenja;
- osigurava jednakost za sve bolnice i sve pacijente;
- plaćanje se zasniva na najboljim dostupnim podacima;
- osigurava transparentnost u ugovaranju zdravstvene zaštite.

Izdaci za rad komisija su iznosili 65.816 KM, a najvećim dijelom odnose se na komisije za CT i MRI (19.640 KM), komisija za bolovanje (22.154 KM) i komisija za lijekove (9.060 KM).

Na osnovu Zakona o radu, Pravilnika o radu Zavoda i Rješenja o imenovanju Komisije za CT i MRI Zavoda od 21.04.2016. godine, zaključeni su Ugovori o povremenom obavljanju poslova (na dvije godine) članova komisije uz naknadu od 50 KM po održanoj sjednici kojoj je član komisije prisustvovao. Zatim, na osnovu

Odluke o imenovanju Prvostepene komisije za utvrđivanje potrebe za produženo bolničko liječenje – medicinsku rehabilitaciju od 02.12.2015. godine, zaključeni su Ugovori o povremenom obavljanju poslova (na dvije godine) uz naknadu od 1 KM po svakom obrađenom zahtjevu. Za imenovanje Komisije za kontrolu propisivanja lijekova na teret sredstava Zavoda, doneseno je Rješenje 22.01.2016. godine i Odluka o visini naknade članovima Komisije na teret Zavoda uz naknadu od 1 KM po predmetu.

Godišnji izvještaj o radu Drugostepene ljekarske komisije za 2016. godinu je dostavljen i prihvaćen od strane Upravnog odbora Zaključkom dana 29.03.2017. godine.

Naknade upravnom odboru su iznosile 16.350 KM. Rješenjem Vlade Tuzlanskog kantona od 14.12.2015. godine, 15.03.2016. godine, 28.06.2016. godine, imenovani su predsjednik i članovi privremenog Upravnog odbora Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona. Ugovori su zaključivani na najviše tri mjeseca. Rješenjem Vlade Tuzlanskog kantona od 20.09.2016. godine imenovan je predsjednik i članovi Upravnog odbora Zavoda na period od 4 godine. Visina naknade predsjedniku i članovima Upravnog odbora utvrđena je u skladu sa Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o utvrđivanju najvišeg iznosa naknada za rad predsjednika (200 KM) i članova upravnih i nadzornih odbora (150 KM)²⁷. Pravo na mjesečnu naknadu imaju oni koji su prisustvovali najmanje jednoj sjednici zakazanoj u tom mjesecu.

Preporuke:

- ***Nastaviti sa aktivnostima u domenu racionalnog korištenja resursa, smanjenja ukupnih prosječnih troškova bolničkog liječenja po pacijentu, smanjenju upućivanja na bolničko liječenje, te skraćivanja postupka dijagnosticanja;***
- ***Nastojati povećati kvalitet u pružanju usluga u primarnoj, konzultativno – specijalističkoj i bolničkoj zdravstvenoj zaštiti.***

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 9.008.889 KM, što predstavlja 4,35 % ukupnih rashoda i kapitalnih izdataka. U odnosu na planirana sredstva (9.827.721 KM) iskazano je ostvarenje od 91,67%. Realizacija tekućih transfera odnosi se na transfere pojedincima 8.459.508 KM i drugim nivoima vlasti 682 KM. Drugi tekući rashodi od 548.698 KM odnose se na realizaciju Programa rane dijagnostike (272.440 KM), Program zapošljavanja mladih kadrova u JZU Tuzlanskog kantona (229.675 KM) i pilot projekat pružanja zdravstvenih usluga iz porodične medicine u dvije privatne ordinacije (46.583 KM).

Tekući transferi pojedincima od 8.459.508 KM odnose se na refundiranje naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad preko 42 dana na teret Zavoda 8.042.291 KM, refundiranje putnih troškova i dnevnica zbog ostvarivanja zdravstvene zaštite 51.950 KM i ostale transfere pojedincima 365.267 KM (programi postoperativne rehabilitacije, asistiranje reprodukcije, sanacije zuba u opštoj anesteziji i finansiranje premije osiguranja dobrovoljnim davaocima krvi).

Zakonom o zdravstvenom osiguranju uređena su prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, između kojih osiguranici ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu, naknadu plaća i naknadu putnih troškova u vezi sa korištenjem zdravstvene zaštite. Pravna i fizička lica (obveznici obračuna i uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje) obračunavaju i isplaćuju osiguraniku naknadu plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad, s tim što je Zavod obavezan obvezniku vratiti isplaćenu naknadu plaće za privremenu spriječenost za rad preko 42 dana u roku od 45 dana od dana prijema zahtjeva za povrat. Međutim, Pravilnikom o naknadi plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad na teret sredstava Zavoda²⁸ i Uputstvom o postupku obrade zahtjeva za povrat isplaćene naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad predviđeno je da se povrat isplaćene naknade plaće vrši u roku od 45 dana od dana kompletiranja dokumentacije podnesene uz zahtjev za povrat, uz uslov da poslodavac koji podnosi zahtjev nema dospjelih, a neuplaćenih doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje. Obveznici koji ispunjavaju potrebne uslove imaju pravo na povrat iznosa neto

²⁷ „Sl. novine TK“ br.1/16

²⁸ „Sl. novine TK“ br. 15/14 i 4/15.

naknade plaće i obračunatih i uplaćenih doprinosa za obavezna osiguranja na iznos priznate naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad koji se obračunavaju i isplaćuju iz osnove.

Preporuka:

- **Izvršiti usklađivanje Pravilnika o naknadi plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad na teret sredstava Zavoda i pratećeg Uputstva sa odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju u dijelu određivanja početka izračunavanja roka za povrat isplaćene naknade plaće i pripadajućih doprinosa.**

6.1.2.4 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava realizovani su u iznosu od 270.032 KM i u odnosu na planirane manji su za 1.605.048 KM ili 85,60 %. Struktura nabavljenih stalnih sredstava je slijedeća: oprema 167.182 KM, stalna sredstva u obliku prava 17.079 KM i rekonstrukcija i investiciono održavanje 85.771 KM.

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima Zavoda za 2016. godinu iskazan je finansijski rezultat kako slijedi: prihodi 219.224.131 KM, rashodi i kapitalni izdaci 207.169.722 KM i višak prihoda nad rashodima i kapitalnim izdacima 12.054.409 KM.

U skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju, Zakonom o Zavodu zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona i Statutu Zavoda, Upravni odbor Zavoda je 27.02.2017. godine donio Odluku o usvajanju izvještaja o izvršenju Finansijskog plana Zavoda za 2016. godinu. Nakon toga, navedeni Izvještaj prihvatile su Vlada i Skupština Tuzlanskog kantona.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina u blagajni i na transakcijskim računima, na kraju fiskalne godine, iznosila je 24.676.318 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 9.374.218 KM.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu 51.433 KM i u odnosu na prethodnu godinu manja su za 10.956 KM. Najznačajniji iznosi kratkoročnih potraživanja odnose se na potraživanja za refundaciju isplaćenih naknada plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad preko 42 dana od 20.174 KM i potraživanja od Općine Kladanj po osnovu raskida Ugovora o zakupu poslovnih prostorija od 20.000 KM, za koje je Kantonalni sud Tuzla donio Presudu u korist Zavoda.

Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama od 55.047 KM odnose se na refundaciju isplaćenih naknada plaća za porodijsko odsustvo od JU Centar za socijalni rad Tuzla.

Zalihe nisu iskazane u finansijskim izvještajima. Obavljen je godišnji popis zaliha materijala, sitnog inventara i auto guma, a na popisnim listama iskazane su samo količine a ne i vrijednost istih. **U prethodnom razdoblju nije se na adekvatan način upravljalo zalihama kompjuterskog materijala u sjedištu Zavoda, tako da je od popisanih 543 komada različitih tonera, ribona i ketridža Komisija za popis predložila za otpis 100 komada navedenih artikala zbog neupotrebljivosti istih.** Popisom kancelarijskog materijala u sjedištu Zavoda, između ostalog potvrđena je knjigovodstvena količina od 436 pakovanja fotokopirnog papira A4 formata.

U knjigovodstvenim evidencijama Zavoda nije iskazano početno stanje zaliha materijala, robe i sitnog inventara i njihove ispravke vrijednosti, kao ni saldo istih na kraju 2016. godine. Navedeni način evidentiranja nije u skladu sa važećim propisima obzirom da se na kraju godine nakon izvršenog popisa, za iznos vrijednosti zaliha, naročito ako je značajan u odnosu na godišnji trošak, izvrši ispravka (smanjenje) rashoda materijala i sitnog inventara zaduženjem pozicije ispravke zaliha koje se u idućoj fiskalnoj godini prenose na poziciju rashoda i za koju vrijednost zaliha treba planirati nabavke i rashode u manjem iznosu za vrijednost zaliha.

Preporuka:

- **Potrebno je zalihamu upravljati na racionalan način, a evidentiranje zaliha i rashoda materijala i sitnog inventara vršiti u skladu sa važećim propisima u cilju racionalizacije troškova istih.**

6.2.2 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima Zavoda na dan 31.12.2016. godine iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti 3.830.663 KM, od čega se na neotpisanu (sadašnju) vrijednost odnosi 2.856.688 KM (nabavne vrijednosti 5.480.025 KM i otpisane vrijednosti 2.623.337 KM), na vrijednosne papire 956.013 KM, a na dugoročne plasmane 17.962 KM.

Na osnovu Odluke o prenosu nabavljenih stalnih sredstava u okviru projekta „Jačanje zdravstvenog sektora-dodatno financiranje (HSEP AF), krajnjim korisnicima“²⁹, Zavod je preuzeo kompjutersku opremu (server) i softver za elektronske zdravstvene kartone sa korisničkim licencama u ukupnom iznosu od 1.728.499 KM, čime je preuzeo i obavezu održavanja istih. Od navedenog iznosa, na poziciji softvera i licenci, evidentirano je 1.564.939 KM, a iznos od 163.560 KM na poziciji kompjuterska oprema.

Uvidom u obračun amortizacije stalnih sredstava za 2016. godinu utvrđeno je da je, (od aktiviranja istog 19.09.2016. godine) za softver za elektronske zdravstvene kartone izvršen obračun amortizacije po godišnjoj stopi od 100 % čime je u 2016. godini izvršena ispravka vrijednosti istog u iznosu od 440.406 KM. **Navedeni način obračuna amortizacije nije u skladu sa članom 27. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, obzirom da se stalna sredstva sistematski otpisuju primjenom godišnjih amortizacijskih stopa koje proističu iz procijenjenog vijeka trajanja stalnog sredstva ili primjenom amortizacijskih kvota utvrđenih na osnovu planiranog korištenja stalnih sredstava. Uvažavajući navedenu zakonsku odredbu, kao i činjenicu da se radi o stalnom nematerijalnom sredstvu koje će trajati i koristiti se dugi niz godina, smatramo da je izvršenim načinom obračuna amortizacije nerealno smanjena sadašnja vrijednost, zbog čega su stalna sredstva i izvori stalnih sredstava u Glavnoj knjizi i finansijskim izvještajima iskazani u umanjenoj vrijednosti.**

U okviru stalnih sredstava, u sjedištu Zavoda, prema podacima iz prepisa posjedovnog lista obuhvaćeno je zemljište u površini 1.770 m² (nabavne i sadašnje vrijednosti 5.791 KM), kao i tri zgrade u površini 1.429 m² (nabavne vrijednosti 1.685.178 KM i sadašnje vrijednosti 924.287 KM) za koje je kao posjednik upisan Zavod za socijalno osiguranje Tuzla. Prema podacima iz zemljišnoknjižnih izvadaka ukupna površina navedenih nekretnina je 2.799 m², što je manje za 400 m² u odnosu na ukupnu površinu po podacima iz posjedovnog lista. **Navedeni podaci potvrđuju neusklađenost površina nekretnina u sjedištu Zavoda, a uvažavajući činjenicu da još nije okončan postupak priznavanja prava vlasništva ili drugog prava na navedenim nekretninama, isto može imati značajnog uticaja na iskazivanje vrijednosti stalnih sredstava u Glavnoj knjizi i finansijskim izvještajima.**

Po okončanju redovnog godišnjeg popisa za 2015. godinu, na prijedlog komisije za popis, Upravni odbor Zavoda je 28.01.2016. godine donio Odluku o otpisu i rashodu stalnih sredstava sadašnje vrijednosti 3.167 KM (nabavna 13.118 KM, otpisana 9.951 KM). Direktor je imenovao komisiju za uništavanje rashodovanih, dotrajalih i neupotrebljivih stalnih sredstava i sitnog inventara, koja je 27.12.2016. godine dostavila Zapisnik o uništenju istih, kada je izvršeno isknjižavanje istih iz knjigovodstvenih evidencija. Imajući u vidu da se radi o kompjuterskoj opremi i UPS uređajima, ukazujemo da je iste trebalo zbrinuti na ekološki prihvatljiv način u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom i Pravilnikom o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda.

Vrijednosni papiri od 956.013 KM se odnose na 11.234 dionica Rudnika soli d.d. Tuzla nominalne vrijednosti od 85,10 KM, koje su stečene zaključivanjem Sporazuma o finansijskoj konsolidaciji duga po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje sa Rudnikom soli d.d. Tuzla, a na temelju odredbi Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH i Uredbe o postupku finansijske konsolidacije privrednih

²⁹ „Sl. novine FBiH“ br. 98/15

društava u FBiH. Navedeni podaci o upisu povećanja kapitala su potvrđeni od strane Komisije za vrijednosne papire FBiH i Registra vrijednosnih papira u FBiH.

Preporuka:

- **Potrebno je izvršiti procjenu vijeka trajanja, odnosno korištenja softvera za elektronske zdravstvene kartone, te na osnovu iste, u skladu sa članom 27. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, izvršiti obračun amortizacije u cilju istinitog i fer iskazivanja stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava u Glavnoj knjizi i finansijskim izvještajima.**

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazani su u iznosu 9.190.007 KM od čega su kratkoročne obaveze 7.924.211 KM i razgraničenja 248.276 KM. Kratkoročne obaveze u odnosu na prethodnu godinu manje su za 2.708.828 KM.

Iznos i struktura ukupnih obaveza Zavoda na dan 31.12.2016. godine prikazana je u pregledu:

Red. broj	Opis	Iznos u 2016. godini	Iznos u 2015. godini
0	1	2	3
1.	Kratkoročne obaveze	7.924.211	10.995.705
2.	Obaveze prema radnicima	298.460	260.838
3.	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim licima	719.061	340.958
4.	Kratkoročna razgraničenja	248.276	302.334
UKUPNO (1 do 4):		9.190.007	11.899.835

Struktura iskazanih kratkoročnih obaveza je slijedeća: kratkoročne tekuće obaveze 7.924.211 KM, obaveze prema radnicima 298.460 KM, finansijske i druge obračunske odnose s drugim povezanim jedinicama 719.061 KM i kratkoročna razgraničenja 248.276 KM.

Red. br.	Opis	Iznos KM
0	1	2
1.	Kratkoročne obaveze	7.924.211
1.1.	Obaveze prema dobavljačima za fakturisane troškove i usluge koje nisu dospjele na plaćanje	79.608
1.2.	Obaveze prema dobavljačima zdravstvenih usluga	7.794.026
1.3.	Ostale obaveze	3.269
1.4.	Obaveze prema fizičkim licima	47.308
2.	Obaveze prema radnicima	298.460
2.1.	Obaveze za plaće	115.080
2.2.	Obaveze za naknade	25.459
2.3.	Obaveze za poreze i doprinose	126.161
2.4.	Obaveze po osnovu obustava iz plaća, otpremnina i pomoći u slučaju smrti i teže bolesti	30.998
2.5.	Obaveze po osnovu poreza na dohodak od samostalne djelatnosti	762
3.	Finans. i obračunati odnosi sa drugim povezanim licima	719.061
3.1.	Finans. i obračunati odnosi sa povezanim licima	719.061
4.	Kratkoročna razgraničenja	248.275
4.1.	Razgraničeni prihodi	7.212
4.2.	Razgraničeni rashodi	241.063

Kratkoročne tekuće obaveze u iznosu od 7.924.211 KM, odnose se na obaveze prema zdravstvenim ustanovama, po osnovu zaključenih ugovora, obaveze prema ugovornim apotekama za finansiranje lijekova

i usluga za izdavanje lijekova sa Liste lijekova, obaveze za fakturisana izdata pomagala, te obaveze prema ostalim dobavljačima za fakturisane troškove i usluge.

Obaveze prema zdravstvenim ustanovama, po osnovu zaključenih ugovora za primarni nivo zdravstvene zaštite na dan 31.12.2016 godine iskazane su u iznosu: domovi zdravlja 1.574.871 KM i porodična medicina 935.639 KM. Obaveze prema zdravstvenim ustanovama na bolničkom nivou iznosile su: Univerzitetski klinički centar Tuzla 158.247 KM i Opća bolnica Gračanica 150.266 KM.

Obaveze prema Zavodu za javno zdravstvo TK (poslovi javne zdravstvene djelatnosti koji se plaćaju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja) iskazane su u iznosu 57.968 KM. Za dijagnostičke usluge CT, MRI iskazane su obaveze prema slijedećim dobavljačima: Plava poliklinika 21.584 KM, Poliklinika Azabagić 55.170 KM, UKC-CT Tuzla 194.020 KM, UKC-MRI Tuzla 112.540 KM, što je u ukupnom iznosu 383.315 KM.

Po osnovu zaključenih ugovora prema zdravstvenim ustanovama za liječenje van kantona ukupne obaveze iskazane su u iznosu 54.346 KM, od čega se najviše odnosi na Univerzitetski klinički centar Sarajevo 45.295 KM.

Obaveze prema ugovornim apotekama za finansiranje lijekova i usluga za izdavanje lijekova sa Liste lijekova iskazane su u iznosu 3.992.774 KM. Ukupna dugovanja Zavoda na dan 31.12.2016. godine za apotekarske usluge iznose 222.068 KM. Na obavezama prema ugovorenim apotekama nalaze se pored apotekarske djelatnosti i lijekovi i ortopedska i druga pomagala.

Obaveze prema zaposlenima u iznosu od 298.460 KM, odnose se na obaveze za bruto plaće i naknade radnicima Stručne službe Zavoda za decembar 2016. godine.

Obaveze po osnovu povrata naknada plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad u iznosu od 719.061 KM, odnose se na obaveze za povrat neto naknada, doprinosa za penzijsko – invalidsko osiguranje, doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje i doprinosa za nezaposlene, a koje padaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Prema Proceduri za doznaku sredstava za finansiranje rashoda neposredne zdravstvene zaštite u skladu sa zaključenim Ugovorima od 13.08.2015. godine, u skladu sa usvojenim Finansijskim planom Zavoda za tekuću godinu, a nakon provedenog postupka ugovaranja zdravstvene zaštite osiguranim licima Zavoda, zaključuju se ugovori o pružanju usluga zdravstvene zaštite za tekuću godinu.

Zaključenim ugovorima utvrđuje se ukupna godišnja, odnosno kvartalna naknada, te u slučaju privremenog finansiranja, naknada za realizaciju dijela Programa zdravstvene zaštite koji je ugovoren sa zdravstvenom ustanovom.

U skladu sa zaključenim ugovorom Zavod se obavezuje da zdravstvenim ustanovama ugovorenu naknadu isplaćuje mjesečno u visini do 1/12 naknade. Navedena mjesečna naknada će se doznačavati do 25. u mjesecu za protekli mjesec, u dva ili više puta. Vrijeme isplate pojedinačnih dijelova mjesečne doznake uslovljeno je raspoloživim sredstvima. Ugovorena naknada doznačava se na račun odnosno račune zdravstvene ustanove koji su sastavni dio ugovora.

Ukoliko se prihod Zavoda ne budu ostvarivali u skladu sa iznosima utvrđenim Finansijskim planom za tekuću godinu, iznos mjesečne i godišnje naknade umanjuje se u skladu sa kretanjem prihoda. Izuzetno mjesečna i godišnja naknada se isplaćuje u iznosu koji je iznad kretanja prihoda Zavoda, ako takvu odluku donese Upravni odbor Zavoda.

Iako je Zavod uputio urgenciju ugovornim apotekama o rokovima dostavljanja računa za lijekove, jer su apoteke dužne izdati fakture sa datumom kada su usluge izdavanja lijekova izvršene, a ne da izdaju nove fakture sa datumima narednog perioda za izvršene usluge u prethodnom periodu, kako bi se osiguralo pravilno knjigovodstveno evidentiranje obaveza u skladu sa računovodstvenim principom modificiranog nastanka događaja u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, pojedine apoteke su nastavile s praksom izdavanja faktura sa fiskalnim računima koji ne odgovaraju stvarnom periodu izvršenja usluge.

Napominjemo, da su apoteke dužne izdati fakture s datumom kada su usluge izdavanja lijekova izvršene, a ne da izdaju fakture i uz njih priložene fiskalne račune za usluge izvršene u narednom mjesecu.

Zavod je zaključenim ugovorima sa ugovornim apotekama posebnim članom regulisao obaveze ugovornih apoteka vezano za način i rokove za ispostavljanje faktura za izdate lijekove, član 9. Ugovora o pružanju farmaceutskih usluga izdavanja lijekova sa pozitivne liste lijekova Tuzlanskog kantona i lijekova koji se finansiraju po posebnim programima u 2016. godini.

Preporuke:

- ***U cilju istinitog i fer prikazivanja pozicija u finansijskim izvještajima, osigurati pravilno knjigovodstveno evidentiranje obaveza u momentu nastanka događaja u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;***
- ***Poduzeti aktivnosti na kontroli da li ugovorene apoteke poštuju Ugovor o pružanju farmaceutskih usluga.***

6.2.4 Popis sredstava i obaveza

Direktor Zavoda je 20.10.2016. godine donio Odluku o formiranju komisija za popis sredstava i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2016. godine. Imenovane su četiri komisije i to za: popis stalnih sredstava, popis materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara, popis obaveza i potraživanja, popis gotovine i hartija od vrijednosti. Za koordinaciju, usklađivanje i usmjeravanje rada komisija za popis imenovana je Centralna popisna komisija, koja je dužna da na osnovu pojedinačnih izvještaja komisija sastavi Izvještaj o popisu i dostavi isti direktoru Zavoda, pomoćnicima direktora i Sektoru za trezorsko poslovanje najkasnije do 16.01.2017. godine.

Obavljen je redovan godišnji popis sredstava i obaveza na osnovu navedene Odluke direktora, sačinjeni pojedinačni izvještaji i Izvještaj Centralne popisne komisije o izvršenom popisu i u predviđenom roku dostavljeni nadležnim osobama. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju o obavljenom popisu stalnih sredstava konstatovano je da nisu utvrđene inventurne razlike.

Upravni odbor je 31.01.2017. godine donio Odluku o usvajanju izvještaja Centralne popisne komisije o popisu sredstava, obaveza i potraživanja u Zavodu sa stanjem na dan 31.12.2016. godine.

Uvidom u dokumentaciju o obavljenom naturalnom popisu stalnih sredstava utvrđeno je da znatan broj stalnih sredstava ne posjeduje inventurne brojeve zbog čega nije bilo moguće identifikovati pojedina sredstva iste vrste i tipa (namještaj, računari, printeri, UPS uređaji, klima uređaji i dr.). Sačinjene konačne popisne liste stalnih sredstava po poslovnicaama ne sadrže neophodne podatke po svakom pojedinom stalnom sredstvu, kao što su ispravka vrijednosti u tekućoj godini i ukupna ispravka, te sadašnja neotpisana vrijednost, zbog čega nije iskazana ukupna vrijednost ispravki niti sadašnja neotpisana vrijednost sredstava. Konačne popisne liste su potpisane samo od komisije za popis, bez potpisa odgovornih osoba za knjigovodstvo stalnih sredstava i osoba odgovornih za stalna sredstva. **Nije sačinjena lista rekapitulacije stalnih sredstava po vrstama zbog čega nije moguće uporediti knjigovodstvene evidencije sa stanjem utvrđenim popisom.**

Po okončanju redovnog godišnjeg popisa za 2016. godinu, na prijedlog komisija za popis, Upravni odbor Zavoda je 31.01.2017. godine donio Odluku o otpisu i rashodu dotrajalih i neupotrebljivih stalnih sredstava (namještaj i kompjuterska oprema) na dan 31.12.2016. godine sadašnje vrijednosti 845 KM (nabavna 11.461 KM, otpisana 10.616 KM). U knjigovodstvu Zavoda sa 31.12.2016. godine nije izvršen prenos rashodovanih stalnih sredstava sa pozicije sredstava u upotrebi na poziciju opreme trajno van upotrebe, odakle će se isknjižiti nakon okončanja postupka likvidacije istih predajom ovlaštenoj firmi za ekološko zbrinjavanje otpada.

U dokumentaciji o popisu građevina i zemljišta nije ukazano da za iste ne postoji vjerodostojna knjigovodstvena dokumentacija o posjedu i vlasništvu nekretnina u sjedištu Zavoda. Prema podacima iz prepisa posjedovnog lista iste su sa 1/1 upisane u posjedu Zavoda za socijalno osiguranje Tuzla, dok su iste prema podacima iz zemljišnoknjižnih izvadaka društvena svojina sa 1/1, od kojih za jedan dio pravo upravljanja ima Zavod za socijalno osiguranje Tuzla, a za drugi dio pravo korištenja ima Sreski zavod za socijalno osiguranje Tuzla. Obzirom da je u zgradi sjedišta Zavoda smještena i Kantonalna administrativna služba Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje, kao i da je 1971. godine zaključen Sporazum o

podjeli između tadašnjih korisnika zgrade, Zavod je krajem marta 2017. godine Općinskom sudu Tuzla podnio Prijavu/zahtjev za priznavanje prava vlasništva ili drugog prava na nekretninama u okviru Projekta harmonizacije – usaglašavanja podataka o nekretninama katastra i zemljišne knjige. Do završetka revizije naprijed navedeni pokrenuti postupak nije okončan.

Konačne popisne liste zaliha materijala, sitnog inventara i auto guma potpisane su samo od Komisije za popis a ne i od osoba odgovornih za knjigovodstvo i osoba zaduženih za zalihe, odnosno osoba koje koriste sitan inventar i auto gume.

Imajući u vidu naprijed navedeno konstatujemo da redovni godišnji popis nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, obzirom da nije izvršeno utvrđivanje stvarnog stanja niti usklađivanje knjigovodstvenog stanja što je imalo za posljedicu nerealno iskazivanje sredstava i izvora sredstava u Glavnoj knjizi i finansijskim izvještajima za 2016. godinu.

Preporuke:

- **Godišnji popis sredstava i izvora sredstava vršiti u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH u cilju realnog iskazivanja istih;**
- **Nastaviti aktivnosti na pribavljanju vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije o vlasništvu i posjedu nekretnina u sjedištu Zavoda, izvršiti označavanje stalnih sredstava sa inventurnim brojevima, obaviti detaljan i potpun popis stalnih sredstava i na osnovu konstatovanog uskladiti knjigovodstvene evidencije u pomoćnoj knjizi stalnih sredstava i Glavnoj knjizi Zavoda.**

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima, iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 219.255.302 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 209.881.084 KM, što je rezultiralo pozitivnim novčanim tokom od 9.374.218 KM.

Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji sa 31.12.2016. godine iskazan je iznos od 84.674.689 KM. Navedeni iznos odnosi se evidentirane i nenaplaćene prihode od doprinosa i prihodi od neposrednog učešća osiguranih lica u troškovim zdravstvene zaštite (premija osiguranja) za lica prijavljena preko nadležnih organa Tuzlanskog kantona.

Potraživanja po osnovu zaključenih Sporazuma o međusobnom izmirenju obaveza i potraživanja po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje i naknadu plaća po osnovu privremene spriječenosti za rad, zaključenih između Zavoda i Rudnika Kreka, Rudnika Đurđevik i RMU Banovići iznose 40.399.716 KM.

Zakonom o finansijskoj konsolidaciji rudnika uglja u Federaciji BiH prema obračunatim, a neuplaćenim javnim prihodima u periodu 2009. do 2015.godine³⁰ uređuje se finansijska konsolidacija rudnika uglja u Federaciji BiH a radi pripreme realizacije prestrukturiranja elektroenergetskog sektora i odnosi se na dug rudnika uglja po osnovu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje, osiguranje od nezaposlenosti i porez na plaću. Članom 3. stav 3. ovog Zakona utvrđeno je da će se način regulisanja obaveza za zdravstvo i obaveza za nezaposlene utvrditi propisima Kantona.

Zakonom o regulisanju dospjelih a neuplaćenih obaveza po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti rudnika uglja na Tuzlanskom kantonu³¹ utvrđeni su uslovi, način plaćanja i postupak naplate dospjelih a neuplaćenih doprinosa za zdravstveno osiguranje i osiguranje od

³⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 81/08, 109/12, 5/14.

³¹ „Sl. novine TK“, br. 11/14.

nezaposlenosti saglasno odredbama člana 3. stav 3. Zakona o finansijskoj konsolidaciji rudnika uglja u Federaciji BiH u periodu od 2009. do 2015. godine i to: Rudnici "Kreka" d.o.o. Tuzla, Rudnici mrkog uglja "Đurđevik" d.o.o. Đurđevik i Rudnici mrkog uglja "Banovići" d.d. Banovići. Ovim zakonom utvrđuje se i način i postupak za regulisanje dospjelih potraživanja rudnika uglja po osnovu povrata isplaćenih naknada plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad zaposlenicima rudnika uglja od Zavoda.

Na osnovu navedenih zakona, Zavod je 18.06.2015. godine zaključio Sporazume o međusobnom izmirenju obaveza i potraživanja po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje i naknada plaća po osnovu privremene spriječenosti za rad sa navedenim rudnicima uglja na području Tuzlanskog kantona. Ukupna potraživanja Zavoda za obaveze rudnika uglja po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje utvrđene su zapisnicima Poreske uprave i iznose 40.399.716 KM. Potraživanja i obaveze po osnovu zaključenih Sporazuma evidentirane su vanbilansno, dok se srazmjerni dio dospjelih (isplaćenih/naplaćenih) obaveza i potraživanja koja su realizovana – evidentira u bilansu Zavoda.

Pregled potraživanja Zavoda od rudnika uglja po osnovu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje, a koji su predmet Sporazuma, dat je u tabelarnom pregledu:

Redni br.	Naziv	Obaveze za doprinose	
		Iznos u KM	Struktura %
0	1	2	3 (2)
1.	Rudnici „Kreka“ d.o.o. Tuzla	30.510.552	75,52
2.	RMU „Đurđevik“ d.o.o. Đurđevik	2.124.258	5,26
3.	RMU „Banovići“ d.d. Banovići	7.764.906	19,22
UKUPNO:		40.399.716	100,00

Ukupne obaveze Zavoda po osnovu potraživanja rudnika uglja za naknade plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad a koje su predmet Sporazuma iznose 8.009.477 KM i iste su utvrđene Zapisnicima o usaglašavanju međusobno dospjelih obaveza i potraživanja, kako je prikazano u tabelarnom pregledu:

Redni br.	Naziv	Potraživanja rudnika uglja za naknade plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad			
		Za period od 01.01.2000. do 31.12.2009. godine	Za period od 01.01.2010. godine do 31.12.2013. godine	UKUPNO	Struktura%
		2	3		
0	1	2	3	4 (2+3)	5
1.	Rudnici „Kreka“ d.o.o. Tuzla	3.994.015	1.417.057	5.411.072	67,56
2.	RMU „Đurđevik“ d.o.o. Đurđevik	810.844	749.971	1.560.813	19,49
3.	RMU „Banovići“ d.d. Banovići	529.316	508.274	1.037.590	12,95
UKUPNO:		5.334.175	2.675.302	8.009.477	100,00

Obaveze Zavoda za period do 31.12.2009. godine dospijevaju od 01.01.2018. godine.

Potraživanja po konvencijama na osnovu stvarnih troškova i paušalnih naknada od država sa kojima BiH ima zaključene Ugovore o socijalnom osiguranju iznose 40.571.407 KM, od čega se na stvarne troškove odnosi 1.180.295 KM, te na paušalne naknade 39.391.112 KM.

Međutim, **uvidom u Stanje potraživanja i obaveza kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja po osnovu međudržavnih ugovora na dan 31.12.2016. godine, koje je Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH dostavio Uredu za reviziju institucija u FBiH, ukupna potraživanja Zavoda iznose 16.053.159 KM (paušalni troškovi 15.360.610 KM i stvarni troškovi 692.549 KM), što je manje za 24.518.247 KM od iznosa potraživanja evidentiranih u vanbilansnoj evidenciji Zavoda.** U istom aktu navedene su obaveze Zavoda po osnovu stvarnih troškova od 186.855 KM. Zavod do okončanja revizije nije usaglasio stanja sa Federalnim zavodom za zdravstveno osiguranje i reosiguranje po osnovu stvarnih paušalnih naknada, iako je od istog dobio izvode za usaglašavanje stanja za svaku zemlju ugovornicu na dan 31.12.2016 godine.

Preporuka:

- **Potrebno je u saradnji sa Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH utvrditi stvarne iznose potraživanja i obaveza po osnovu zaključenih Ugovora o socijalnom osiguranju i na osnovu konstatovanog izvršiti korekcije u evidencijama Zavoda.**

8. JAVNE NABAVKE

Plan javnih nabavki za 2016. godinu (usvojen 28.01.2016.godine a objavljen 20.02.2016. godine), i sve izmjene i dopune Plana razmatrani su i usvojeni od strane Upravnog odbora Zavoda. Posljednjim Izmjenama i dopunama Plana, utvrđena je ukupna planska vrijednost za nabavke u iznosu od 155.971.720 KM (sa uključenim PDV-om) što je za 5.033.279 KM više u odnosu na početni Plan. Povećanje plana se velikim dijelom odnosilo na provođenje postupka ugovaranja neposredne zdravstvene zaštite za 2017. godinu (153.063.028 KM). Rješenjem direktora formirana je stalna Komisija za javne nabavke 30.11.2015. godine odnosno izmjenom Rješenja 24.11.2016. godine je jedan član zamijenjen³².

U toku 2016. godine Komisija je pokrenula **75 postupaka javnih nabavki** od čega je uspješno okončano ukupno **70 postupaka javnih nabavki** koji obuhvataju i direktne postupke realizovane putem narudžbenice, dok 5 postupaka nije okončano zaključivanjem ugovora.

Plan javnih nabavki se sačinjava u skladu sa Finansijskim planom Zavoda za 2016. godinu i Dokumentom okvirnog budžeta za period 2016. – 2018. godina. Izvještaj o realizaciji Plana javnih nabavki za 2016. godinu je izvještaj iz interne evidencije o javnim nabavkama u okviru Sektora za planiranje i analizu.

Prema prezentiranim podacima, u 2016. godini okončano je 70 postupaka javnih nabavki, u iznosu od 153.788.883 KM sa PDV-om. Po osnovu provedenih otvorenih postupaka, provedena je jedna nabavka u vrijednosti od 60.012 KM, 22 postupka putem konkurentskog zahtjeva u vrijednosti od 434.676 KM, te 46 postupaka putem direktnog sporazuma u vrijednosti od 86.785 KM.

U procesu stvaranja uslova za ostvarivanje prava osiguranih lica na zdravstvenu zaštitu, Stručna služba Zavoda razvila je sistem ugovaranja pružanja zdravstvenih usluga sa davaocima zdravstvenih usluga na području Tuzlanskog kantona (javni i privatni sektor). Provedeni su postupci javne nabavke za usluge iz Aneksa II dio B Zakona o javnim nabavkama ukupne vrijednosti od 153.207.410 KM sa PDV-om. U skladu sa članom 8. navedenog Zakona na zdravstvene i socijalne usluge primjenjuje se poseban režim dodjele ugovora. Realizacija programa zdravstvene zaštite vrši se putem uspostave ugovornih odnosa između Zavoda i davalaca usluga. Dodjela programa vrši se u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama³³, Zakona o zdravstvenoj zaštiti³⁴, Zakona o zdravstvenom osiguranju i Zakona o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i akreditacije u zdravstvu³⁵, a na osnovu ugovorenog programa o pružanju usluga zdravstvene zaštite po zdravstvenim ustanovama za 2016. godinu.

Prema Izvještaju o radu komisije za javne nabavke po osnovu ovih postupaka zaključeni su ugovori u ukupnoj vrijednosti **153.713.927 KM, sa uračunatim PDV-om**, što je 99,83% ukupnog Plana javnih nabavki.

Odstupanja u broju provedenih/realizovanih postupaka u odnosu na broj postupaka utvrđen Planom javnih nabavki nastaje iz razloga što je za pojedine planirane stavke javnih nabavki bila predviđena realizacija „po ukazanoj potrebi” čime nije bio ograničen broj postupaka.

Preporuka:

- **Preporučujemo da se u skladu sa Procedurom za izradu Finansijskog plana Zavoda blagovremeno donese Plan javnih nabavki, kao i da se vrši usaglašavanje pojedinačnih izvještaja u sistemu „e-nabavke” sa podacima iz interne evidencije.**

³² Rješenje Direktora Zavoda broj: 01-0501-429/15 od 12.02.2015.godine, 01-0501-429-1/15 od 17.04.2015. godine i 01-0501-429-2/15 od 30.11.2015. godine.

³³ „Sl.glasnik BiH” br. Br.39/14 i 50/14

³⁴ „Sl.novine Federacije BiH” br. 46/10 i 75/13

³⁵ „Sl.novine Federacije BiH” br.59/05 i 52/11

9. OSTALI NALAZI

9.1 Sudski sporovi

Prema podacima nadležnog Sektora za pravne i opšte poslove, na dan 31.12.2016. godine, Zavod vodi 101 sudski postupak za naplatu štete po osnovu regresnog duga ukupne vrijednosti 881.899 KM, od kojih su za osam postupaka donesene presude od 79.946 KM. Pored navedenog Zavod vodi i 17 postupaka po drugim osnovama ukupne vrijednosti 511.877 KM, od kojih se 449.415 KM odnosi na Lukavactrans d.o.o. Lukavac i 20.000 KM na Općinu Kladanj.

Prema prezentiranom pregledu na dan 31.12.2016. godine protiv Zavoda je podneseno tužbi ukupne vrijednosti 1.272.414 KM, od kojih se 29 predmeta u vrijednosti 972.450 KM odnosi na upravne sporove zbog ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, 19 postupaka iz dužničko povjerilačkih odnosa u vrijednosti 208.399 KM, kao i tri radna spora u vrijednosti 91.565 KM. Donesene su svega dvije sudske presude koje nisu postale pravosnažne.

9.2 IT revizija u procesima: Implementacija ambulantnog informacionog sistema AISa u ambulantama porodične medicine i izgradnja integralnog informacionog sistema zdravstva u kantonu

U skladu sa strateškim ciljem uvođenja modernih tehnologija u zdravstvo Strateškog plana razvoja zdravstva FBiH za period 2010-2018. godine, u okviru druge faze projekta jačanja sektora zdravstva – dodatnog finansiranja (HSEP-AF) u periodu 2014-2016. godine su provođene aktivnosti informatizacije primarne zdravstvene zaštite u kantonu, uvođenjem ambulantnog informacionog sistema za podršku timovima porodične medicine (AIS), sa ciljem izgradnje kantonalnih elektronskih zdravstvenih sistema kao komponente distribuiranog zdravstvenog sistema FBiH. Projekat je finansiran iz kreditnih sredstava međunarodne zajednice, a u isti je uključeno osam kantona.

Nadležnost razvoja i izgradnje, održavanja IT kapaciteta je na kantonalnom ministarstvu, što ograničava samostalno djelovanje Zavoda u tom segmentu. Napominjemo da je Kanton u Strateškom planu razvoja za period 2016-2020. godine, kao prioritet definirao izgradnju integrisanog informacionog sistema u zdravstvu, međutim ni kanton ni Zavod nemaju usvojene strateške planove IT razvoja što može imati uticaja na dalje provođenje razvojnih aktivnosti.

Federalno ministarstvo zdravstva je izvršilo nabavku licenci softverskog rješenja i sistemskog softvera, računarske mrežne aktivne i pasivne opreme, instalacije i umrežavanje i povezivanje u domovima zdravlja i Zavodu, zatim je odlukom prenijela vlasništvo nad softverom i opremom Vladi kantona, koja je dalje na Zavod prenijela vlasništvo nad softverskom aplikacijom AIS-a i serversku opremu i zadužila za centralizaciju softvera i baze podataka i dalje održavanje istih. Ministarstvo zdravstva je zaduženo za izradu Program rada i organizacije integrisanog informacionog sistema zdravstva, a definirano je da informacioni sistem primarne zdravstvene zaštite (AIS) zajedno sa postojećim informacionim sistemima u JZU UKC Tuzla, JZU Dom zdravlja Tuzla i JZU Dom zdravlja Gračanica čine jedinstveni informacioni sistem, a da se ostale zdravstvene ustanove mogu uključiti. U izrađenom „Programu rada, razvoja i organizacije integrisanog zdravstvenog informacionog sistema na području Tuzlanskog kantona“, definirane su neophodne aktivnosti sa rokovima završetka, resursi, nosioci aktivnosti, kao i da će za svaku aktivnost biti izrađeni detaljni planovi implementacije. Za nadzor provođenja istog na strateškom nivou određeno je Ministarstvo, a komisija na operativnom nivou. U toku revizije uočili smo neaktivnost imenovane komisije, tako da detaljni planovi nisu ni izrađeni, kao i nove komisije imenovane u izvještajnoj godini. U toku implementacije AIS-a ustanovljeno je da isporučena oprema nije dovoljna za povezivanje svih timova porodične medicine u AIS, umrežavanje ambulanti kao i problemi sa uspostavom komunikacijskih linkova na dijelu lokacija, sve navedeno je rezultiralo da se aktivnosti ne provedu u okviru planiranih rokova. U cilju provođenja daljih aktivnosti u izvještajnoj godini Zavod je proveo analizu tehničke opremljenosti domova zdravlja i procjenu potreba za novom opremom. U tekućoj godini Zavod je proveo analizu korištenja AIS-a kojom je ustanovljeno je da se isti nedovoljno koristi u svim domovima zdravlja osim u Domu zdravlja Gračanica, gdje je implementirana elektronska zdravstvena knjižica.

Kao jedan od razloga nekorištenja AIS-a navodi se zakonska obaveza vođenja i pisane i elektronske medicinske dokumentacije, što usporava rad i dodatno opterećuje medicinsko osoblje (Zakon o evidencijama u oblasti zdravstava)³⁶. U AIS nisu uključene sve djelatnosti u domovima zdravlja (specijalističke ambulante) za informatizaciju istih potrebna je računarska oprema, umrežavanje i nabavka softverskih licenci. Uvođenjem AIS-a i elektronskog kartona u ambulantama stvoreni su preduvjeti za elektronsko propisivanje recepta. Zavod je u izvještajnoj godini planirao finansijska sredstva i pokrenuo postupak javne nabavke za izradu idejnog rješenja za e-recept, koji je poništen i ponovo pokrenut u tekućoj godini i provođenje istog je u toku. U projektu implementacije AIS-a je predviđeno preuzimanje podataka o osiguranju iz zdravstvenog informacionog sistema HCFIS-a i isto nije učinjeno. Ministarstvo zdravstva je početkom tekuće godine iniciralo dalju integraciju AIS-a sa ranije implementiranim informacionim sistemima u zdravstvenim ustanovama, bolničkim (BIS), laboratorijskim (LIS), i radiološkim (RIS/PACS), u svrhu aktiviranja funkcionalnosti elektronske uputnice za bolnicu, laboratorije i radiologiju kao i prijenos nalaza u elektronski karton pacijenta. Prema raspoloživoj dokumentaciji povezivani su samo Dom zdravlja Tuzla i BIS JZU UKC Tuzla.

U vrijeme vršenja konačne revizije istekli su garantni rokovi iz projekta implementacije AIS-a. Zavod treba riješiti pitanje održavanja korisničkih licenci i podrške AIS-a, i isto će biti značajan izdatak za Zavod, što u uvjetima kada se AIS ne koristi dovoljno i sadašnjem stepenu integracije sa ostalim sistemima nisu vidljive dobiti, dovodi u pitanje opravdanosti trošenja sredstava za isto. Iako se u dokumentaciji navode već ostvarene i buduće uštede nije nam prezentirana sveobuhvatna kost-benefit analiza korištenja primijenjenih informacionih sistema u zdravstvu kantona. Projektom je predviđeno da dio podrške –administracija AIS-a vrše Zavod i zdravstvene ustanove i provedene su obuke IT osoblja Zavoda i zdravstvenih ustanova, međutim navedene poslove još uvijek vrši softverska firma implementator.

Navodimo vlasnička prava na izvorni kod i autorska prava na korisničkim licencama softverskog rješenja AIS-a u zdravstvenim institucijama imaju softverske firme autori softvera, a zdravstvene ustanove i Zavod prava na trajno korištenje licenci za korisnike. Isto znači da samo navedene firme ili druge koje one ovlaste mogu vršiti izmjene softvera, što ima značaja za dalje održavanje i razvoj softverskih rješenja kao i uključivanje novih korisnika u sistem. Prema uvjetima iz ugovora implementator je dužan da u slučaju prekida saradnje isporuči izvorni kod softverskog rješenja. Kako bi se osigurala dostupnost istog praksa je da se izvorni kod arhivira na neutralnu lokaciju, što nije učinjeno.

Preporuke:

- ***Inicirati izradu strategije IT razvoja zdravstva u kantonu, osigurati izradu i usvajanje IT strategije Zavoda u cilju izgradnje informacionog sistema u Zavodu u skladu sa poslovnim ciljevima;***
- ***Izvršiti sveobuhvatnu kost benefit analizu implementiranih softverskih rješenja za podršku zdravstvenim procesima, u cilju procjene isplativosti istih i iznalaženje optimalnih rješenja i modela licenciranja;***
- ***Osigurati potrebne materijalne i ljudske resurse za izgradnju integralnog informacionog sistema zdravstva na kantonu;***
- ***Inicirati izmjenu i izradu zakonskih propisa u cilju osiguranja korištenja AIS-a;***
- ***Jačati interne ljudske IT i materijalne resurse za podršku AIS-u, u svrhu smanjenja troškova održavanja istog;***
- ***Osigurati arhiviranje izvornog koda AIS-a u svrhu omogućavanja raspoloživosti u slučaju prekida saradnje sa vlasnikom izvornog koda.***

³⁶ „Sl. novine FBiH“ br.37/12

10. KOMENTAR

Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona se u ostavljenom roku očitovao na dostavljeni Nacrt Izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2016. godinu, dopisom broj 01-1424-247-1/17 od 28.08.2017. godine. U navedenom očitovanju su data dodatna obrazloženja i komentari na pojedine nalaze revizora, za koje je priložena dokumentacija. Pojedine komentare i obrazloženja smo prihvatili uz adekvatna obrazloženja i priloženu relevantnu dokumentaciju. Konačan Izvještaj o reviziji za 2016. godinu je dostavljen rukovodstvu Zavoda.

**Rukovodilac Sektora
za finansijsku reviziju:**

Dunja Logo, dipl. oec.

Nadležni rukovodilac:

Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Tim za reviziju:

Mirko Mišić, dipl. oec. -vođa tima

Sabina Muderizović, MA Menadžmenta - član tima

Sanela Kadić, dipl. oec. -član tima

Derviša Harbaš, dipl. ing. – član tima-IT revizor

Mirza Habul, MA Menadžmenta - član tima-IT revizor

**IV PRILOG
GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**

Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2016. godinu					
Naziv institucije: Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona					
		Ostvareno			
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I. PRIHODI (od 1 do 16)	212.327.150	219.224.131	203.058.721	6.896.981	103,25
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	196.747.150	198.925.161	188.105.220	2.178.011	101,11
1. Porez na dobit pojedinaca i preduzeća	-	-	-	-	-
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	-	-	-	-	-
Porezi na dobit preduzeća	-	-	-	-	-
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih org. i druš.za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	-	-	-	-	-
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	196.747.150	198.925.161	188.105.220	2.178.011	101,11
3. Porezi na platu i radnu snagu	-	-	-	-	-
4. Porez na imovinu	-	-	-	-	-
5. Domaći porezi na dobra i usluge	-	-	-	-	-
6. Porez na dohodak	-	-	-	-	-
7. Prihodi od indirektnih poreza	-	-	-	-	-
8. Ostali porezi	-	-	-	-	-
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	15.580.000	20.298.970	14.953.501	4.718.970	130,29
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	150.000	21.987	18.114	-128.013	14,66
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	-	-	-	-	-
Ostali prihodi od imovine	-	-	-	-	-
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	150.000	21.987	18.114	-128.013	14,66
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	-	-	-	-	-
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	-	-	-	-	-
Prihodi od privatizacije	-	-	-	-	-
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	-	-	-	-	-
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i dr.prihodi	15.430.000	20.276.983	14.935.387	4.846.983	131,41
Administrativne takse	-	-	-	-	-
Sudske takse	-	-	-	-	-
Komunalne naknade i takse	-	-	-	-	-
Ostale budžetske naknade i takse	-	-	-	-	-
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	-	-	-	-	-
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	15.430.000	20.276.983	14.935.387	4.846.983	131,41
Neplanirane uplate –prihodi	-	-	-	-	-
Novčane kazne	-	-	-	-	-
Drugi tekući prihodi	-	-	-	-	-
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	-	-	-	-	-
11. Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	-	-	-	-	-
12. Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	-	-	-	-	-
13. Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	-	-	-	-	-
14. Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	-	-	-	-	-
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	-	-	-	-	-

16.	Donacije	-	-	-	-	-
	II. RASHODI (od 1 do 7)	210.452.030	206.899.690	201.685.162	-3.552.380	98,31
1.	Plate i naknade troškova zaposlenih	3.468.880	3.064.065	2.869.767	-404.815	88,33
	Bruto plate i naknade plata	3.004.500	2.671.520	2.446.443	-332.980	88,92
	Naknade troškova zaposlenih	464.380	392.544	423.324	-71.836	84,53
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	325.000	305.798	273.030	-19.202	94,09
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	196.763.493	194.520.939	190.323.971	-2.242.554	98,86
	Putni troškovi	18.080	9.360	8.604	-8.720	51,77
	Izdaci za energiju	118.000	96.804	93.133	-21.196	82,04
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	271.000	207.828	140.287	-63.172	76,69
	Nabavka materijala i sitnog inventara	39.902.500	39.520.716	39.477.539	-381.784	99,04
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	15.100	5.564	6.146	-9.536	36,84
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	20.000	11.876	7.736	-8.124	59,38
	Izdaci za tekuće održavanje	81.100	32.559	49.702	-48.541	40,15
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	11.600	6.413	2.141	-5.187	55,28
	Ugovorene i druge posebne usluge	156.326.113	154.629.820	150.538.682	-1.696.293	98,91
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	9.827.721	9.008.889	8.218.395	-818.832	91,67
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	5.000	682	1.139	-4.318	13,65
	Tekući transferi pojedincima	8.593.000	8.459.508	8.217.256	-133.492	98,45
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	-	-	-	-	-
	Subvencije javnim preduzećima	-	-	-	-	-
	Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima	-	-	-	-	-
	Subvencije finansijskim institucijama	-	-	-	-	-
	Tekući transferi u inostranstvo	-	-	-	-	-
	Drugi tekući rashodi	1.229.721	548.698	-	-681.0232	44,62
5.	Kapitalni transferi	-	-	-	-	-
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	-	-	-	-	-
	Kapitalni transferi pojedincima	-	-	-	-	-
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	-	-	-	-	-
	Kapitalni transferi javnim preduzećima	-	-	-	-	-
	Kapitalni transferi privatnim pred. i preduzetnicima	-	-	-	-	-
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	-	-	-	-	-
	Kapitalni transferi u inostranstvo	-	-	-	-	-
6.	Izdaci za kamate	-	-	-	-	-
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	-	-	-	-	-
	Izdaci za inostrane kamate	-	-	-	-	-
	Kamate na domaće pozajmljivanje	-	-	-	-	-
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	-	-	-	-	-
7.	Tekuća budžetska rezerva	66.976	-	-	-66.976	-
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	1.875.080	12.324.441	1.373.560	10.449.361	657,28
	III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	-	-	-	-	-
	Primici od prodaje stalnih sredstava	-	-	-	-	-
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	-	-	-	-	-
	Ostali kapitalni primici	-	-	-	-	-
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	1.875.080	270.032	212.309	-1.605.048	14,40
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	-	-	-	-	-
	Nabavka građevina	-	-	-	-	-
	Nabavka opreme	330.160	167.182	174.786	-162.978	50,64
	Nabavka ostalih stalnih sredstava	-	-	-	-	-
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	1.445.920	17.079	22.983	-1.428.841	1,18
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	99.000	85.771	14.540	-13.229	86,64
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2.-1.)	1.875.050	270.032	212.309	-1.605.048	14,40

	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)	0	12.054.409	1.161.251	12.054.409	-
	IV. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI					
1.	Primici od finansijske imovine	-	-	-	-	-
	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	-	-	-	-	-
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	-	-	-	-	-
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	-	-	-	-	-
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	-	-	-	-	-
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	-	-	-	-	-
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	-	-	-	-	-
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	-	-	-	-	-
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	-	-	-	-	-
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	-	-	-	-	-
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	-	-	-	-	-
	Pozajmljivanje javnim preduzećima	-	-	-	-	-
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	-	-	-	-	-
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	-	-	-	-	-
	Ostala domaća pozajmljivanja	-	-	-	-	-
	Pozajmljivanje u inostranstvo	-	-	-	-	-
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1.-2.)	-	-	-	-	-
	V. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA					
1.	Primici od zaduživanja	-	-	-	-	-
	Primici od dugoročnog zaduživanja	-	-	-	-	-
	Zajmovi primljeni kroz Državu	-	-	-	-	-
	Primici od inostranog zaduživanja	-	-	-	-	-
	Primici od domaćeg zaduživanja	-	-	-	-	-
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	-	-	-	-	-
	Zajmovi primljeni kroz Državu	-	-	-	-	-
	Primici od inostranog zaduživanja	-	-	-	-	-
	Primici od domaćeg zaduživanja	-	-	-	-	-
2.	Izdaci za otplate dugova	-	-	-	-	-
	Otplate dugova primljenih kroz Državu	-	-	-	-	-
	Vanjske otplate	-	-	-	-	-
	Otplate domaćeg pozajmljivanja	-	-	-	-	-
	Otplate unutrašnjeg duga	-	-	-	-	-
	Otplate duga po izdatim garancijama	-	-	-	-	-
	Otkup duga	-	-	-	-	-
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1.-2.)	-	-	-	-	-
	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	0	12.054.409	1.161.251	12.054.409	-

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju finansijskog plana za 2016. godinu odobrilo dana 28.02.2017. godine.

Direktor
Mirsad Hodžić, dipl. oec.

Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine			
Naziv institucije: Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona			
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	24.786.771	15.442.190	160,51
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	24.676.318	15.302.100	161,26
2. Vrijednosni papiri	-	-	-
3. Kratkoročna potraživanja	51.433	62.389	82,44
4. Kratkoročni plasmani	-	-	-
5. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	55.047	75.474	72,94
6. Zalihe materijala i robe	-	-	-
7. Zalihe sitnog inventara	-	-	-
8. Kratkoročna razgraničenja	3.973	2.227	178,41
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	3.830.663	1.434.226	267,09
9. Stalna sredstva	5.480.025	3.494.612	156,81
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	2.623.337	2.050.386	127,32
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	2.856.688	1.434.226	199,18
12. Dugoročni plasmani	17.962	-	-
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	-	-	-
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	17.962	-	-
15. Vrijednosni papiri	956.013	-	-
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	-	-	-
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	956.013	-	-
18. Dugoročna razgraničenja	-	-	-
UKUPNO AKTIVA (A+B)	28.617.435	16.876.416	169,57
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	9.190.007	11.899.835	77,23
19. Kratkoročne tekuće obaveze	7.924.211	10.995.705	72,07
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	-	-	-
21. Kratkoročni krediti i zajmovi	-	-	-
22. Obaveze prema zaposlenicima	298.460	260.838	114,42
23. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	719.061	34.958	210,89
24. Kratkoročna razgraničenja	248.276	302.334	82,12
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	-	-	-
25. Dugoročni krediti i zajmovi	-	-	-
26. Ostale dugoročne obaveze	-	-	-
27. Dugoročna razgraničenja	-	-	-
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	19.427.428	4.976.581	390,38
28. Izvori stalnih sredstava	2.872.451	1.449.989	198,10
29. Ostali izvori sredstava	973.976	-	-
30. Izvori sredstava rezervi	3.526.592	2.355.341	149,09
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	12.054.409	1.161.251	1038,05
32. Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	-	-	-
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	28.617.435	16.876.416	169,57

Rukovodstvo je Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine odobrilo dana 28.02.2017. godine.

Direktor
Mirsad Hodžić, dipl. oec.

Izveštaj o novčanim tokovima		
Period izvještavanja od 01.01 do 31.12.2016. godine		
Naziv institucije: Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona		
Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
	I NOVČANI PRIMICI	
1	Prihodi (od 2 do 6)	219.255.302
2	Prihodi od poreza	198.956.332
3	Neporezni prihodi	20.298.970
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	-
5	Kapitalni transferi	-
6	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	-
7	Kapitalni primici i transferi (8)	-
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	-
9	Finansiranje (od 10 do 12)	-
10	Primici od finansijske imovine	-
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	-
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	-
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	219.255.302
	II NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	209.611.052
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	3.029.307
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	302.297
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	197.648.662
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	8.630.786
20	Kapitalni transferi	-
21	Izdaci za kamate	-
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	270.032
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	270.032
24	Finansiranje (25 + 26)	-
25	Izdaci za finansijsku imovinu	-
26	Izdaci za otplate dugova	-
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	209.881.084
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	9.374.218
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	15.302.100
30	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	24.676.318

Rukovodstvo je Izveštaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 01.01. do 31.12.2016. godine odobrilo dana 28.02.2017. godine.

Direktor
Mirsad Hodžić, dipl. oec.